

«КИМЭП Университеті» БАҚ

Қаржылық есептілік

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

Тәуелсіз аудиторлық есеппен

МАЗМҰНЫ

Бет

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАР ЕСЕБИ

Қаржылық есептілік

Қаржылық жағдай туралы есеп -----	1
Пайда немесе залал және басқа жиынтық табыс туралы есеп-----	2
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы есеп -----	3
Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы есеп-----	4
Қаржылық есептілікке ескертпелер-----	5

**2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға
қаржылық есептілікті дайындау және бекіту үшін
ЖАУАПКЕРШІЛІК ЖӨНІНДЕГІ БАСШЫЛЫҚТЫҢ РАСТАУЫ**

Тәуелсіз аудиторлардың міндеттерін сипаттаумен бірге қаралуы тиіс төмендегі растау «КИМЭП Университеті» БАҚ (бұдан әрі - «Компания») қаржылық есептілігіне қатысты тәуелсіз аудиторлар мен басшылықтың жауапкершілігін шектеу мақсатында жасалды.

Компания басшылығы 2023 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша қаржылық жағдайды, қызмет нәтижелерін, ақшалай қаражат қозғалысын және 2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға Компанияның меншікті капиталындағы өзгерістердің барлық елеулі аспектілерін шынайы көрсететін қаржылық есептіліктің Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (бұдан әрі – «ХҚЕС») сәйкес дайындалуы үшін жауапты.

Қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық келесілер үшін жауапты болады:

- бухгалтерлік есептің тиісті қағидаттарын таңдау және оларды дәйекті қолдану;
- негізделген бағалаулар мен есептеулерді қолдану;
- Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп туралы заңнамасының және ХҚЕС талаптарының сақталуы; немесе қаржылық есептілікке ескертпелерде ХҚЕС-тен барлық елеулі ауытқуларды ашып көрсету; және
- мұндай жорамал заңсыз болған жағдайларды қоспағанда, Компания жақын болашақта өз қызметін жалғастырады деген жорамал негізінде қаржылық есептілікті дайындау.

Басшылық сондай-ақ келесі үшін жауапты:

- Компанияда тиімді және сенімді ішкі бақылау жүйесін әзірлеу, енгізу және қамтамасыз ету;
- кез келген уақытта Компанияның қаржылық жағдайы туралы ақпаратты жеткілікті дәлдік дәрежесінде дайындауға және қаржылық есептіліктің ХҚЕС талаптарына сәйкестігін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін бухгалтерлік есеп жүйесін қолдау;
- Қазақстан Республикасының заңнамасына және бухгалтерлік есеп стандарттарына және ХҚЕС сәйкес бухгалтерлік есеп пен операцияларды жүргізу;
- өз құзыреті шегінде Компания активтерінің сақталуын қамтамасыз ету бойынша шаралар қабылдау; және
- алаяқтықты, қателерді және басқа да теріс әрекеттерді анықтау және алдын алу.

2024 жылдың 27 наурызында Компания басшылығы қол қойды және шығаруға рұқсат берді:

Бірінші проректор




Тимоти Люис Барнетт

Бас бухгалтер


Ардақ Қиябаева

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ ЕСЕБІ

«КИМЭП Университеті» БАҚ акционерлері мен басшылығына

Пікір

Біз «КИМЭП Университеті» БАҚ (бұдан әрі – «Компания») 2023 жылдың 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдайы туралы есептен, пайда немесе залал және басқа жиынтық табыс туралы есептен, меншікті капиталдағы өзгерістер туралы есептен және аталған күні аяқталған жылдағы ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы есептен тұратын қаржылық есептілігіне, қаржылық есептілікке ескертпелерге, соның ішінде есеп саясатының негізгі ережелерінің қысқаша шолуына (бұдан әрі - «қаржылық есептілік») аудит жүргіздік.

Біздің пікірімізше, қосымша көрсетілген құжаттағы қаржылық есептілік 2023 жылдың 31 желтоқсандағы Компанияның қаржылық жағдайын, сондай-ақ оның шаруашылық қызметінің нәтижелерін және аталған аяқталған жылдағы ақша қаражаттың қозғалысын Халықаралық қаржылық есептілік стандарттар (ХҚЕС) талаптарына сәйкес барлық елеулі аспектілері бойынша шынайы қамтып көрсетеді.

Пікір білдіруге негіз

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына (ХАС) сәйкес жүргіздік. Біздің міндеттеріміз одан әрі осы стандарттарға сәйкес есебіміздің «Қаржылық есептілікке аудит жүргізудегі аудитордың жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған. Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық әдеп стандарттары кеңесінің Кәсіби бухгалтерлердің әдеп кодексіне (БХӘСК кодексі) және Қазақстандағы қаржылық есептілік бойынша біздің аудитке қолданылатын әдептік талаптарға сәйкес Компанияға қатысты тәуелсіз болып табыламыз және БХӘСК кодексіне сәйкес басқа да әдептік міндеттерді орындадық. Біз алған аудиторлық дәлелдер пікір білдіруімізге негіз болу үшін жеткілікті және дұрыс деп есептейміз.

Қаржылық есептілік үшін басшылықтың және корпоративтік басқаруға өкілетті тұлғалардың жауапкершілігі

Басшылық осы қаржылық есептілікті ХҚЕС сәйкес дайындау мен шынайы ұсынуға және жосықсыз әрекеттер мен қателер салдарынан болатын елеулі бұрмалауы жоқ қаржылық есептілікті дайындау үшін басшылық қажет деп санайтын ішкі бақылау жүйесіне жауапты. Қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық Компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалау үшін, қызметтің үздіксіздігіне қатысты ақпаратты тиісті жағдайларда ашу үшін және басшылық Компанияны таратуды, қызметін тоқтатуды көздеген немесе тарату мен қызметін тоқтатудан басқа нақты баламаның жоқ болған жағдайларды қоспағанда, қызметтің үздіксіздігі туралы жорамалдың негізінде есептілікті дайындау үшін жауапты болады.

Корпоративтік басқаруға өкілетті тұлғалар Компанияның қаржылық есептілігін дайындауды бақылауға жауапты болады.

Қаржылық есептілік аудитіне қатысты аудитордың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз – қаржылық есептілікте жосықсыз әрекеттер немесе қателер салдарынан болатын маңызды бұрмалаулардың жоқ екендігі туралы ақылға қонымды сенімділікке ие болу және пікірімізді қамтитын аудиторлық есепті шығару. Ақылға қонымды сенімділік сенімділіктің жоғары дәрежесі болып табылады, бірақ Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит маңызды бұрмалаулары бар кезде оларды әрқашан анықтайтынына кепілдік бермейді. Бұрмалаулар жосықсыз әрекеттер немесе қателер салдарынан орын алуы мүмкін және егер олар жеке немесе жиынтықта осы қаржылық есептілік негізінде қабылданған экономикалық шешімдерге әсер етеді деп күтілсе, маңызды болып саналады.

Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілетін аудиттің шеңберінде біз кәсіби пайымдаманы қолданамыз және аудит барысында кәсіби күмәншілдікті сақтаймыз. Сонымен қатар, біз келесіні орындаймыз:

- жосықсыз әрекеттер немесе қателер салдарынан болған қаржылық есептіліктің маңызды бұрмалау қауіптерін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерді табу үшін аудиторлық процедураларды әзірлейміз және жасаймыз; пікірімізді білдіруге негіз болатын толық және орынды болып табылатын аудиторлық дәлелдерді аламыз. Жосықсыз әрекеттер салдарынан болатын маңызды бұрмалауды таппау қауіпі қате салдарынан болатын маңызды бұрмалауды таппау қауіпі елеулі бұрмалауды анықтамау қауіпінен жоғарырақ, өйткені жосықсыз әрекеттерге келісім, алдау, әдейі қалдырып кету, ақпаратты бұрмалап беру немесе немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өту әрекеттері жатады.
- Компанияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір білдіру мақсатында емес, жағдайларға сәйкес аудиторлық процедураларды әзірлеу мақсатында аудитке қатысты ішкі бақылау жүйесі туралы түсінік аламыз;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және бухгалтерлік бағалаулардағы негізділігін және басшылық дайындаған ақпараттың тиісті ашылуын бағалаймыз;
- басшылықтың қызметтің үздіксіздігі туралы жорамалды қолдануының заңдылығы туралы қорытынды жасаймыз және Компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетіне елеулі күмән тудыруы мүмкін оқиғаларға немесе шарттарға қатысты елеулі белгісіздікті анықтайтын аудиторлық дәлелдер негізінде қорытынды жасаймыз. Елеулі белгісіздік бар деген қорытындыға келсек, біз аудиторлық есебімізде қаржылық есептіліктегі ақпараттың тиісті ашылуына назар аударуымыз керек немесе мұндай ақпараттың ашылуы орынсыз болса, өз пікірімізді өзгертуіміз қажет. Біздің қорытындыларымыз аудиторлық есеп беру күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Дегенмен, болашақ оқиғалар немесе жағдайлар Компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін жоғалтуына әкелуі мүмкін.
- қаржылық есептіліктің жалпы ұсынылуын, оның құрылымы мен мазмұнын, соның ішінде ақпараттың ашылуын, сондай-ақ қаржылық есептілік негізгі операциялары мен оқиғаларының шынайы ұсынылуын қамтамасыз етіп көрсетілгендігін бағалаймыз;
- қаржылық есептілік бойынша пікір білдіру үшін Компанияның шаруашылық қызметі туралы қаржылық ақпаратқа қатысты тиісті аудиторлық дәлелдерді жеткілікті аламыз. Біз Компанияның аудиті жөніндегі тапсырманы жалпы басқару, қадағалау және орындау үшін жауаптымыз. Біз аудиторлық пікіріміз үшін толық жауапкершілік көтереміз.

Біз корпоративтік басқаруға өкілетті тұлғалармен ақпараттық өзара байланысуды жүзеге асырамыз, олардың назарына аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімі, сондай-ақ аудит нәтижелері бойынша елеулі ескертулер, соның ішінде аудит барысында анықталатын ішкі бақылау жүйесіндегі елеулі кемшіліктер туралы ақпаратты жеткіземіз.

Нәтижелері бойынша осы тәуелсіз аудиторлық есеп шығарылған аудитке жауапты серіктес – Ерлан Исламбеков.



Ерлан Исламбеков
«Baker Tilly Qazaqstan Audit» ЖШС
директоры

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Ішкі мемлекеттік аудит комитеті 2021 жылғы 09 қыркүйекте берген Қазақстан Республикасының аумағында аудиторлық қызметпен айналысуға арналған мемлекеттік лицензия №20013143

2024 жылдың 27 наурызы



Ерлан Исламбеков
Аудитор

2014 жылғы 29 мамырдағы № МФ-0000185
Аудитор біліктілік куәлігі

«КИМЭП УНИВЕРСИТЕТИ» БАҚ

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ЕСЕП

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК

мың теңге	Еск.	2023 жылдың 31 желтоқсаны	2022 жылдың 31 желтоқсаны
АКТИВТЕР			
Ұзақ мерзімді активтер			
Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар	5	4,474,775	4,440,069
Бейматериалдық активтер		4,298	5,659
Берілген аванстар және өзге дебиторлық берешек	6	147,612	18,127
Ұзақ мерзімді қаржылық активтер	11	67	510
Ұзақ мерзімді дебиторлық берешек	7	685	685
		4,627,437	4,465,050
Ағымдағы активтер			
Ақшалай қаражат және оның баламасы	10	1,009,929	825,080
Сауда дебиторлық берешегі	7	7,857	26,383
Өзге дебиторлық берешек	6	70,097	68,950
Босалқылар	8	113,091	110,975
Ағымдағы салық активтері	6	15,926	13,488
Ағымдағы қаржылық активтер	11	3,419	3,419
Өзге қаржылық инвестициялар	9	9,025,667	7,843,585
		10,245,986	8,891,880
АКТИВТЕР ЖИЫНЫ		14,873,423	13,356,930
КАПИТАЛ			
Жарғылық капитал	12	537,146	537,146
Бөлінбеген табыс		11,271,203	10,360,437
КАПИТАЛ ЖИЫНЫ		11,808,349	10,897,583
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Шарттар бойынша міндеттемелер, ұзақ мерзімді бөлігі	13	138,231	138,362
		138,231	138,362
Ағымдағы міндеттемелер			
Сауда және өзге кредиторлық берешек	14	154,326	90,120
Шарттар бойынша міндеттемелер, ағымдағы бөлігі	13	2,163,637	1,676,455
Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері	15	498,225	464,165
Ағымдағы салық міндеттемелері	16	73,268	57,561
Басқа міндетті төлемдер бойынша міндеттемелер	17	37,387	32,684
		2,926,843	2,320,985
МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖИЫНЫ		3,065,074	2,459,347
КАПИТАЛ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖИЫНЫ		14,873,423	13,356,930

Қаржылық есептілікке ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

2024 жылдың 27 наурызында Компания басшылығы қол қойды және шығаруға рұқсат берді:

Бірінші проректор



Тимоти Люис Барнетт

Бас бухгалтер

Ардақ Қиябаева

ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗАЛАЛ ЖӘНЕ БАСҚА ЖИЫНТЫҚ ТАБЫС ТУРАЛЫ ЕСЕП
2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

мың теңге	Еск.	2023 жыл	2022 жыл
Түсім	18	6,759,603	5,423,867
Өзіндік құн	19	(4,291,189)	(3,326,601)
Жаппай пайда/ (залал)		2,468,414	2,097,266
Әкімшілік шығыстар	21	(1,572,297)	(1,398,980)
Сату бойынша шығындар	20	(264,411)	(229,997)
Резервтердегі өзгерістер	23	(43,177)	(46,339)
Өзге кірістер/(шығыстар) - нетто	22	118,425	109,236
Операциялық пайда / (залал)		706,954	531,186
Қаржылық кірістер	25	254,147	146,152
Бағам айырмасынан кірістер / (шығыстар), нетто	24	(50,335)	212,728
Салық салуға дейінгі пайда / (залал)		910,766	890,066
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығындар		-	-
Жылдағы таза табыс / (залал)		910,766	890,066
Басқа жиынтық табыс		-	-
Жылдағы жиынтық табыс / (залал) жиыны		910,766	890,066

Қаржылық есептілікке ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.


2024 жылдың 27 наурызында Компания басшылығы қол қойды және шығаруға рұқсат берді:

Бірінші проректор




 Timothy Louis Barnett

Бас бухгалтер


 Ардақ Қиябаева

АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП
2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

мың теңге	2023 жыл	2022 жыл
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ:		
Салық салуға дейінгі пайда / (залал)	910,766	890,066
Түзетулер:		
Қаржыландыру кірістері	(254,147)	(149,037)
Қаржыландыру шығыстары	-	6,304
Тозу және амортизация	278,216	277,885
Құнсызданудан болған залалдар	46,339	46,339
Активтердің істен шығуынан пайда / (залал), нетто	386	152
Бағам айырмасынан кірістер / (шығыстар), нетто	50,475	(212,728)
	1,032,035	858,981
Айналым капиталындағы өзгерістер:		
Берілген аванстар мен өзге ағымдағы активтердегі өзгерістер	(129,358)	85,997
Дебиторлық берешектегі өзгерістер	5,157	(22,014)
Босалқылардағы өзгерістер	(35,086)	(44,186)
Демалыстар бойынша резервтердегі өзгерістер	34,060	83,945
Шарттар бойынша міндеттемелердегі өзгерістер	487,051	330,747
Салықтар мен міндетті төлемдер бойынша міндеттемелердегі өзгерістер	17,974	24,327
Кредиторлық берешектегі өзгерістер	64,226	(20,411)
	1,476,059	1,297,386
Төленген корпоративтік табыс салығы	-	-
Төленген пайыздар	-	-
Операциялық қызметтен түскен таза ақша ағындары	1,476,059	1,297,386
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ:		
Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар сатып алу	(309,113)	(154,552)
Бейматериалдық активтерді сатып алу	(2,834)	(3,904)
Өзге қаржылық активтерді өтеу	3,419	-
Депозиттерді орналастыру	(11,995,991)	(11,413,993)
Депозиттерден түскен түсім	10,837,830	10,897,543
Алынған пайыздар	114,769	122,225
Инвестициялық қызметтен түскен таза ақша ағындары	(1,351,920)	(552,681)
Ақшалай қаражат пен оның баламасының таза ұлғаюы	124,139	744,705
Валюта бағамы өзгеруінің әсері	60,710	(106,155)
Ақшалай қаражат пен оның баламасының жылдың басында	825,080	186,530
Ақшалай қаражат пен оның баламасының жылдың соңында	1,009,929	825,080

Қаржылық есептілікке ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

2024 жылдың 27 наурызында Компания басшылығы қол қойды және шығаруға рұқсат берді:

Бірінші проректор




Тимоти Люис Барнетт

Бас бухгалтер


Ардақ Қиябаева

АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП
2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

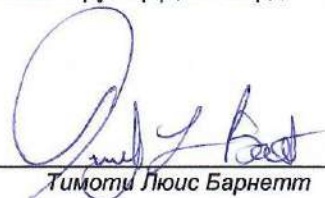
<i>мың теңге</i>	Жарғылық капитал	Бөлінбеген пайда	Жиыны
2022 жылдың 1 қаңтарында	537,146	9,470,371	10,007,517
<i>Жылдағы таза табыс</i>	-	890,066	890,066
<i>Басқа жиынтық табыс</i>	-	-	-
<i>Жылдағы жиынтық табыс жиыны</i>	-	890,066	890,066
2022 жылдың 31 желтоқсанында	537,146	10,360,437	10,897,583
<i>Жылдағы таза табыс</i>	-	910,766	910,766
<i>Басқа жиынтық табыс</i>	-	-	-
<i>Жылдағы жиынтық табыс жиыны</i>	-	910,766	910,766
2023 жылдың 31 желтоқсанында	537,146	11,271,203	11,808,349

Қаржылық есептілікке ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

2024 жылдың 27 наурызында Компания басшылығы қол қойды және шығаруға рұқсат берді:

Бірінші проректор




 Тимоти Люис Барнетт

Бас бухгалтер


 Ардақ Қиябаева

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

1. ЖАЛПЫ АҚПАРАТ

«КИМЭП Университеті» бейкоммерциялық акционерлік қоғамы (бұдан әрі – «Компания», «КИМЭП») ҚР Президентінің 2003 жылғы 28 тамыздағы «Қазақстан Республикасының Президенті жанындағы Қазақстандық менеджмент, экономика және болжау институтын қайта ұйымдастыру туралы» жарлығына сәйкес құрылды және ҚР Үкіметінің 2003 жылғы 14 қарашадағы қаулысымен ҚМЭБИ акционерлік қоғам болып қайта құрылды, 2004 жылғы 7 шілдеде ҚР Әділет министрлігінде мемлекеттік қайта тіркеуден өтті. (Компанияның соңғы қайта тіркелу күні – 2019 жылдың 1 шілдесі).

Компанияның негізі 1992 жылы құрылған және ол ағылшын тілінде оқытатын батыс үлгісінде білім беретін алғашқы оқу мекемесі болып табылады.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның акционерлер құрамы келесідей:

№	Акционердің атауы	2023 жылдың 31 желтоқсаны		2022 жылдың 31 желтоқсаны	
		Қатысу үлесі	Сомасы (теңгемен)	Қатысу үлесі	Сомасы (теңгемен)
1	Чан Йан Бэнг мырза	60%	322,277	60%	322,277
2	ҚР ҚМ Мем. мүлік және жекешелендіру комитеті ММ	40%	214,869	40%	214,869
		100%	537,146	100%	537,146

КИМЭП Университеті жоғары, жоғары оқу орнынан кейінгі және қосымша білім беру саласындағы өз қызметін Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен жүзеге асырады. Жоғары оқу орны ретінде КИМЭП Университеті сонымен қатар Каталогтың, Оқытушылардың жүріс-тұрыс кодексінің және ішкі тәртіп ережелерін қарастыратын басқа да құжаттар негізінде әрекет етеді.

Компанияның заңды мекенжайы: Қазақстан, Алматы қаласы, Медеу ауданы, Абай даңғылы, 4-үй, пошталық индекс 050010.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша КИМЭП қызметкерлерінің саны 344 адамды құрады (2022 жылғы 31 желтоқсанда: 339 адам).

Осы қаржылық есептілік Компания басшылығымен 2024 жылдың 27 наурызында шығарылуға бекітілді.

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ НЕГІЗІ

Компанияның қаржылық есептілігі Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ХҚЕС) сәйкес Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары кеңесінің (ХҚЕС кеңесі) бекіткен редакцияда дайындалды.

Осы қаржылық есептілік тарихи құны бойынша бағалау қағидатына сәйкес дайындалды. Қаржылық есептілік теңгемен ұсынылған және барлық сомалар, басқасы көрсетілген жағдайларды қоспағанда, бүтін мыңға дейін дөңгелектенген.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІНЕ ҚЫСҚА ШОЛУ

Активтер мен міндеттемелердің ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді (ағымдағы) болып жіктелуі

Қаржылық жағдай туралы есепте Компания активтер мен міндеттемелерді қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді деп жіктеу негізінде ұсынады. Актив қысқа мерзімді болып табылады, егер:

- ол қалыпты операциялық цикл шеңберінде сатуға немесе тұтынуға арналған немесе өткізілуі ойластырылса;
- ол негізінен сауда мақсатында ұсталса;

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІНЕ ҚЫСҚА ШОЛУ (ЖАЛҒАСЫ)

Активтер мен міндеттемелердің ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді (ағымдағы) болып жіктелуі (жалғасы)

- ол есепті кезең аяқталғаннан кейін 12 ай ішінде реттелуге жатса; немесе
- оны айырбастауға немесе есепті кезең аяқталғаннан кейін ең аз дегенде он екі ай ішінде әрекет ететін міндеттемелерді өтеу үшін қолдануға шектеулер болған жағдайларды қоспағанда, ол ақшалай қаражат немесе ақшалай қаражаттың баламасы болып табылады.

Барлық өзге активтер ұзақ мерзімді ретінде жіктеледі.

Міндеттеме ағымдағы болып табылады, егер:

- оның шарты әдеттегі операциялық цикл шеңберінде реттелуі керек;
- ол негізінен сауда мақсаттары үшін ұсталады;
- ол есепті кезең аяқталғаннан кейін 12 ай ішінде реттелуге жатады; немесе
- ұйымда есепті кезең аяқталғаннан кейін кем дегенде он екі айға міндеттемені реттеуді кейінге қалдырудың шартсыз құқығы жоқ.

Компания барлық өзге міндеттемелерді ұзақ мерзімді ретінде жіктейді.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері ұзақ мерзімді активтер мен міндеттемелер ретінде жіктеледі.

Әділ құнды бағалау

Әділ құн туралы ақпаратты ашып көрсету мақсатында Компания активтер мен міндеттемелерді олардың сипаты, тән сипаттамалары мен тәуекелдері және төменде көрсетілгендей әділ құн иерархиясының қолданылатын деңгейі негізінде жіктеді.

Қаржылық есептілікте әділ құны ашылған барлық активтер мен міндеттемелер тұтастай алғанда әділ құнды бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төменгі деңгейдегі бастапқы деректер негізінде төменде сипатталған әділ құн иерархиясы шеңберінде жіктеледі:

- 1-деңгей – Бірдей активтер немесе міндеттемелер үшін белсенді нарықтардағы баға белгілеулері (түзетілмейтін);
- 2-деңгей – Әділ құнды бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төменгі деңгейдегі бастапқы деректер нарықта тікелей немесе жанама түрде байқалатын бағалау үлгілері;
- 3-деңгей – Әділ құнды бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төменгі деңгейдегі бастапқы деректер нарықта байқалмайтын бағалау үлгілері.

Клиенттермен жасалған шарттар бойынша түсім

Тауарлар мен қызметтерді өткізу шарты жасалған кезде Компания сатып алушымен жасалған шарт бойынша уәде етілген активтерді бағалайды және сатып алушыға ерекшеленетін болып табылатын активті немесе іс жүзінде бірдей болып табылатын және сатып алушыға бірдей схема бойынша берілетін бірқатар ерекшеленетін активтерді беруге әрбір уәдені орындау міндеттемесі ретінде сәйкестендіреді.

Қызметтерді өткізуден түскен кіріс қызмет көрсетілген кезеңде танылады.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІНЕ ҚЫСҚА ШОЛУ (ЖАЛҒАСЫ)**Клиенттермен жасалған шарттар бойынша түсім (жалғасы)**

Егер мынадай өлшемшарттардың кез келгені қанағаттандырылса, қызметтерді сатудан түскен табыс уақыт кезеңі ішінде танылады:

- Сатып алушы бір уақытта компанияның аталған міндеттемені орындауына байланысты пайда алады және тұтынады, өйткені оны компания орындайды;
- Компанияның өз міндетін орындау процесінде осы активті құру немесе жақсарту кезінде Сатып алушы бақылауды алатын актив құрылады немесе жақсарады; немесе
- Компанияның өз міндетін орындауы компания балама мақсаттар үшін пайдалана алмайтын активті құруға әкелмейді, сонымен бірге Компания осы уақытқа дейін келісімшарттық жұмыстардың бір бөлігін орындау үшін төлем алуға заңды түрде қорғалған құқыққа ие.

Қалған жағдайларда қызметті сатудан түскен кіріс уақыттың белгілі сәтінде танылады.

Шарт бойынша қалдықтар*Шарт бойынша активтер*

Шарт бойынша актив – бұл ұйымның сатып алушыға берілген тауарлар немесе қызметтерге айырбас ретінде өтем алу құқығы. Егер Компания тауарларды немесе қызметтерді сатып алушыға өтем төлегенге дейін немесе өтем төленуге тиіс болғанға дейін берсе, онда шартты болып табылатын алынған өтемге қатысты шарт бойынша актив танылады.

Дебиторлық берешек

Дебиторлық берешек Компанияның шартсыз болып табылатын өтемге құқығын білдіреді (яғни, мұндай өтем төленуге тиіс болатын сәттің басталуы тек уақыттың өтуіне байланысты). Қаржылық активтерге арналған есеп саясаты *Қаржы құралдары – бастапқы тану және кейінгі бағалау* бөлімінде қарастырылады.

Шарт бойынша міндеттемелер

Шарт бойынша міндеттеме – бұл Компания сатып алушыдан өтем (немесе төленуге тиісті өтем) алған тауарларды немесе қызметтерді сатып алушыға беру міндеттемесі. Сатып алушы өтеміді Компания тауарды немесе қызметті сатып алушыға бергенге дейін төлесе, шарт бойынша міндеттеме төлем жасалған сәтте немесе төлем төленуге тиіс сәтте (қайсысы бірінші орын алуына қарай) танылады. Шарт бойынша міндеттемелер Компания шарт бойынша өз міндеттемелерін орындаған кезде түсім ретінде танылады.

Шығындар

Шығындар ақшалай қаражат пен оның баламасы қашан төленгеніне қарамастан, тиісті тауарлар немесе қызметтер нақты алынған сәтте есепке алынады және олар қатысты кезеңдегі қаржылық есептілікте көрсетіледі.

Қаржыландыру шығындары

Компанияның ниетіне сәйкес пайдалануға немесе сатуға дайындау үшін міндетті түрде ұзақ уақыт қажет ететін активті сатып алуға, құруға немесе өндіруге тікелей қатысты қаржыландыру шығындары осындай активтің бастапқы құнының бөлігі ретінде капиталдандырылады. Барлық басқа қаржыландыру шығындары олар туындаған кезеңдегі шығыстарға жатады. Қаржыландыру шығындарына пайыздарды төлеу және Компанияның қарыз қаражатына байланысты көтерген басқа да шығындары кіреді.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР
2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға**3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІНЕ ҚЫСҚА ШОЛУ (ЖАЛҒАСЫ)****Салықтар**

Компанияның кірісі Салық кодексіне сәйкес Салық кодексінің ережелерін сақтаған жағдайда корпоративтік табыс салығын салуға жатпайды.

Ағымдағы табыс салығы

Ағымдағы табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер салық органдары өтеуге талап ететіні немесе салық органдарына төленетіні күтілетін сомада бағаланады. Осы соманы есептеу үшін қолданылатын салық мөлшерлемелері мен салық заңнамасы – Компания өз қызметін жүзеге асыратын және салық салынатын кіріс алатын елдерде есепті күнде қабылданған немесе мәні жөнінде қабылданған мөлшерлемелер мен заңнама.

Меншікті капиталда тікелей танылған баптарға қатысты ағымдағы табыс салығы пайда мен залал туралы есепте емес, меншікті капитал құрамында танылады. Ұйым басшылығы тиісті салық заңнамасы басқаша түсіндірілуі мүмкін салық декларацияларында көрсетілген позицияларды мерзімді түрде бағалап тұрады және қажет болған жағдайда бағалау міндеттемелерін жасайды.

Кейінге қалдырылған салық

Кейінге қалдырылған салық активтер мен міндеттемелердің салық базасы мен қаржылық есептілік мақсаттары үшін есепті күнгі баланстық құны арасындағы уақытша айырмашылықтарды анықтау арқылы міндеттемелер әдісі бойынша есептеледі.

Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі бизнестерді біріктіру болып табылмайтын операцияның барысында гудвилді, активті немесе міндеттемені бастапқы тану нәтижесінде туындаған және операция жасалу сәтінде бухгалтерлік пайдаға да, салық салынатын пайдаға немесе залалға да пайдасына әсер етпейтін жағдайларды қоспағанда, кейінге қалдырылған салық міндеттемелері барлық салық салынатын уақытша айырмашылықтар бойынша танылады.

Кейінге қалдырылған салық активтері барлық шегерілетін уақытша айырмашылықтар, алдағы кезеңдерге көшірілген пайдаланылмаған салық жеңілдіктері мен пайдаланылмаған салық залалдары бойынша, салық салынатын пайданың болуы ықтимал болатын дәрежеде танылады, шегерілетін уақытша айырмашылыққа қатысты кейінге қалдырылған салық активі бизнесті біріктіру болып табылмайтын және операция жасау кезінде бухгалтерлік пайдаға да, салық салынатын пайдаға немесе залалға да әсер етпейтін активті немесе міндеттемені бастапқы тану нәтижесінде туындайтын жағдайларды қоспағанда, оған қарсы алдағы кезеңдерге көшірілген пайдаланылмаған салық жеңілдіктері мен пайдаланылмаған салық залалдары есепке алынуы мүмкін;

Кейінге қалдырылған салық активтерінің баланстық құны әрбір есепті күнде қайта қаралады және кейінге қалдырылған салық активтерінің барлығын немесе бір бөлігін пайдалану мүмкіндігін беретін жеткілікті салық салынатын пайданы алу ықтимал болуы қоятын, ықтималды емес деп бағаланатын дәрежеде азайтылады. Мойындалмаған кейінге қалдырылған салық активтері әрбір есепті күнде қайта қаралады және алдағы салық салынатын пайда кейінге қалдырылған салық активтерін өтеуге мүмкіндік беретіні ықтимал болатын дәрежеде танылады.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері есепті күнде қолданыстағы немесе мәні жөнінде қабылданған салық мөлшерлемелеріне (және салық заңнамасына) негізделген, активті өткізу немесе міндеттемені өтеу кезеңіне қолданылуы күтілетін салық мөлшерлемелері бойынша бағаланады.

Пайда немесе залалдан тыс танылған баптарға қатысты кейінге қалдырылған салық та пайда немесе залалда танылмайды. Кейінге қалдырылған салық баптары олардың негізінде жатқан операцияларға сәйкес не басқа жиынтық табыста (БЖТ), не тікелей меншікті капиталда танылады.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІНЕ ҚЫСҚА ШОЛУ (ЖАЛҒАСЫ)**Салықтар (жалғасы)***Кейінге қалдырылған салық (жалғасы)*

Компанияның басшылығы кейінге қалдырылған салықты мойындамайды, себебі Компания әлеуметтік салада қызмет ететін ұйымдарға жатады. Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес, бюджетке төленуге жататын корпоративтік табыс салығының сомасын айқындау кезінде Компания, әлеуметтік салада қызметін жүзеге асыратындардан түсетін кірістер, өтеусіз алынған мүлік, депозиттер бойынша сыйақы түріндегі кірістерді, сондай-ақ оң бағамдық айырма сомасының осындай кірістерден туындайтын теріс бағамдық айырма сомасынан асып кетуі Компанияның жылдық жиынтық кірісінің кемінде 90% құрайтын болса, есептелген корпоративтік табыс салығының сомасын 100%-ға азайтады.

Қосылған құн салығы

Салық заңнамасы нетто негізінде сату және сатып алу кезінде қосылған құн салығын (ҚҚС) төлеуді қарастырады. Осылайша, өтеуге жататын ҚҚС сату бойынша ҚҚС шегерілген сатып алулар бойынша ҚҚС болып табылады.

Төлеуге жататын ҚҚС

Төлеуге жататын ҚҚС Қазақстан Республикасының Салық кодексіне сәйкес ҚҚС салынуға жататын тауарларды, жұмыстарды, қызметтерді өткізуден түскен кірістер бойынша бухгалтерлік есепте есептеледі. Сонымен қатар, дебиторлық берешектің құнсыздануына резерв есептелген жағдайда құнсыздану сомасы ҚҚС қоса алғанда берешектің жалпы сомасына есептеледі.

ҚР Салық кодексінің 394-бабына сәйкес осы қызмет түрлерін жүзеге асыру құқығына арналған тиісті лицензиялар бойынша жүзеге асырылатын білім беру саласындағы білім беру қызметтерін өткізу айналымдары ҚҚС төлеуден босатылады.

Өтеуге жататын ҚҚС

Өтеуге жататын ҚҚС ҚҚС-пен сатып алынған және олар кіріс алу үшін пайдаланылған болса, сатып алынған тауарлар, жұмыстар мен қызметтер бойынша бухгалтерлік есепте көрсетіледі. Әрбір есепті күнде өтеуге жататын ҚҚС шотындағы сома төлеуге жататын ҚҚС шотындағы сомамен бірге есепке жатқызылады.

ҚР Салық кодексінің 394-бабына сәйкес осы қызмет түрлерін жүзеге асыру құқығына арналған тиісті лицензиялар бойынша жүзеге асырылатын білім беру саласындағы білім беру қызметтерін өткізу айналымдары ҚҚС төлеуден босатылады.

Қызметкерлердің сыйақыларынан аударымдар

Компания Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес әлеуметтік салықты және әлеуметтік аударымдарды 9,5% және 3,5% мөлшерлемелері бойынша төлейді, тиісінше 2022 жылдың 1 қаңтарынан бастап жалақыдан және міндетті медициналық сақтандыруды (МӘМС) 2% мөлшерлемесі бойынша төлейді, сондай-ақ есептелген кірістің 2% мөлшерлемесі бойынша МӘМС (МӘМСЖ) жарналарын ұстайды және аударады.

Компания Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес әрбір қызметкердің жалақысының 10% бірыңғай зейнетақы қорына аударады.

Сондай-ақ Компания қызметкерлердің жалақысынан 10% біркелкі мөлшерлемесі бойынша табыс салығын ұстайды және оны Қазақстан Республикасының бюджетіне төлейді.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР
2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІНЕ ҚЫСҚА ШОЛУ (ЖАЛҒАСЫ)

Шетел валютасы

Қаржылық есептілік теңгемен ұсынылған, ол сондай-ақ Компанияның функционалдық валютасы және Компанияның қаржылық есептілігін ұсыну валютасы болып табылады.

Операциялар мен мөлшерлемелер

Шетел валютасындағы операциялар бастапқыда операция тану критерийлерін алғаш рет қанағаттандырып тұрған күнгі тиісті валюта бағамдары бойынша қайта есептеумен функционалдық валютада көрсетіледі. Шетел валютасында деноминацияланған монетарлық активтер мен міндеттемелер есепті күнгі валюта бағамы бойынша функционалдық валютаға қайта есептеледі. Монетарлық баптарды өтеу немесе қайта есептеу кезінде туындайтын айырмашылықтар пайда немесе залал құрамында танылады. Шетел валютасындағы тарихи құны бойынша бағаланған монетарлық емес баптар бастапқы операциялар жасалған күнгі айырбастау бағамдары бойынша қайта есептеледі.

Қазақстан қор биржасында (бұдан әрі - «ҚҚБ») белгіленген орташа алынған айырбастау бағамдары Қазақстан Республикасындағы ресми валюта бағамдары ретінде пайдаланылады.

Осы қаржылық есептілікті дайындау кезінде Компанияның жыл аяғында пайдаланған валюта бағамы төмендегідей:

Валюта	Айырбас бағамы (теңгеге)		Жылдағы орташа айырбас бағамы (теңгеге)	
	2023 жылдың 31 желтоқсаны	2022 жылдың 31 желтоқсаны	2023 жыл	2022 жыл
АҚШ доллары	454.56	462.65	456.2	460.48
Еуро	502.24	492.86	493.2	484.22

Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар

Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар құнсызданудан болған жинақталған залалдар шегерілген бастапқы құны бойынша есепке алынады.

Активтердің бастапқы құнына сатып алу құны, оның ішінде импорттық баждар мен өтелмейтін салықтар, жобаның ұзақ мерзімді құрылысы жағдайында қарыз алу шығындары, сондай-ақ активті жұмыс жағдайына келтіруге және мақсатты пайдалану орнына жеткізуге байланысты кез келген тікелей шығындар кіреді.

Тозу активтерді пайдалы пайдаланудың келесі есептік мерзімдерінде сызықтық әдісті қолдану арқылы есептеледі:

Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар санаты	Пайдалы қызмет мерзімі, жылдар
Ғимараттар мен құрылыстар (соның ішінде жақсарту)	25-50 жыл
Көліктер мен жабдық	5-15 жыл
Көлік құралдары	7-10 жыл
Өзгесі	4-17 жыл

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІНЕ ҚЫСҚА ШОЛУ (ЖАЛҒАСЫ)**Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар (жалғасы)**

Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар объектісін және бастапқыда танылған жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар объектісінің кез келген маңызды құрамдас бөлігін тану олар істен шыққаннан кейін немесе оларды пайдаланудан немесе істен шығарудан болашақ экономикалық пайда күтілмейтін жағдайда тоқтатылады. Активті тануды тоқтатудан туындайтын пайда немесе залал (істен шығудан түскен таза түсім мен активтің баланстық құны арасындағы айырма ретінде есептеледі) активті тану тоқтатылған кездегі жиынтық кіріс туралы есепке қосылады.

Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтардың жойылу құны, пайдалы қызмет мерзімі және тозу әдістері әр қаржылық жылдың соңында талданады және қажет болған жағдайда келешекті негізде түзетіледі.

Жалдау

Шарт жасалған кезде Компания жалпы шарт немесе оның жекелеген құрамдас бөліктері жалдау шарты болып табылатынын бағалайды. Жалпы шарт немесе оның бөліктері, егер бұл шарт бойынша өтеуге айырбас ретінде белгілі бір мерзімге сәйкестендірілген активті пайдалануды бақылау құқығы берілетін болса, жалдау шарты болып табылады.

Қысқа мерзімді жалдауға немесе негізгі актив құны төмен жалдауға қатысты Компания мұндай жалдау бойынша жалдау төлемдерін жалдау мерзімі ішіндегі желілік әдіспен шығыс ретінде таниды.

Компания жалға алушы ретінде

Жалдау басталу күні Компания активті пайдалану құқығы нысанында және жалдау міндеттемесін таниды. Жалдау басталған күні Компания активті бастапқы құны бойынша пайдалану құқығы түрінде, ал жалдау міндеттемесін осы күнге дейін жүзеге асырылмаған жалдау төлемдерінің дисконтталған құны бойынша бағалайды. Жалдау төлемдері, егер мұндай мөлшерлемені оңай анықтау мүмкін болса, жалдау шартында белгіленген пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып дисконтталады. Егер мұндай мөлшерлемені оңай анықтау мүмкін болмаса, Компания қосымша қарыз қаражатын тарту мөлшерлемесін пайдаланады.

Компания жалға беруші ретінде

Компания өзінің әрбір жалдау шартын операциялық жалдау немесе қаржылық жалдау ретінде жіктейді.

Жалдау қаржылық жалдау ретінде жіктеледі, егер ол негізгі активті иеленумен байланысты іс жүзінде барлық тәуекелдер мен пайдаларды беретін болса. Жалдау операциялық жалдау ретінде жіктеледі, егер ол негізгі активті иеленумен байланысты іс жүзінде барлық тәуекелдер мен пайдаларды бермейтін болса.

Қаржылық жалдау

Жалдау басталған күні Компания қаржылық жағдай туралы есептілігінде қаржылық жалдаудағы активтерді таниды және оларды жалдауға салынған таза инвестицияға тең сомада дебиторлық берешек ретінде ұсынады. Компания жалға берушінің жалдаудағы таза инвестициясының тұрақты мерзімдік кірістілік нормасын көрсететін кесте негізінде жалдау мерзімі ішінде қаржылық кірісті таниды.

Операциялық жалдау

Компания операциялық жалдау бойынша жалдау төлемдерін желілік әдіспен кіріс ретінде таниды.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІНЕ ҚЫСҚА ШОЛУ (ЖАЛҒАСЫ)**Босалқылар**

Босалқылар келесі екі шаманың ең азы бойынша бағаланады: өзіндік құны бойынша немесе сатудың ықтимал таза бағасы бойынша.

Әрбір активті тағайындалған орнына жеткізуге және оны тиісті күйіне келтіруге жұмсалған шығындар келесідей есепке алынады: орташа өлшенген өзіндік құны әдісі бойынша сатып алу шығындары.

Сатудың ықтимал таза бағасы өндірісті аяқтаудың есептік шығындары мен сатудың есептік шығындарын шегергендегі әдеттегі қызмет барысындағы есептік сату бағасы ретінде айқындалады.

Қаржылық емес активтердің құнсыздануы

Компания әрбір есепті күнде активтің ықтимал құнсыздануы белгілерінің бар-жоғын айқындайды. Егер мұндай белгілер бар болса немесе активтің құнсыздануын жыл сайынғы тестілеу қажет болса, Компания активтің өтелетін сомасын бағалауды жасайды. Активтің немесе ақшалай қаражат тудырушы бірліктің өтелетін сомасы – келесі шамалардың ең үлкені болып табылады: активтің (ақшалай қаражат тудырушы бірліктің) істен шығу шығындарын шегергендегі әділ құны немесе активтің (ақшалай қаражат тудырушы бірліктің) пайдалану құндылығы. Өтелетін сома, егер актив басқа активтер немесе активтер топтары өндіретін ақша құйылуларынан негізінен тәуелсіз ақша құйылуын тудырмайтын жағдайларды қоспағанда, жеке актив үшін айқындалады.

Егер активтің немесе ақшалай қаражат тудырушы бірліктің баланстық құны оның өтелетін сомасынан асып кетсе, актив құнсызданған болып саналады және оның өтелетін сомасына дейін есептен шығарылады.

Қолдану құнын бағалау кезінде есептік болашақ ақша ағындары ақшаның уақытша құнының ағымдағы нарықтық бағасын және активке тән тәуекелдерді көрсететін салық салуға дейінгі дисконттау мөлшерлемесі бойынша келтірілген құнға дейін дисконтталады. Істен шығу шығындарын шегергендегі әділ құнды анықтау кезінде соңғы нарықтық операциялар ескеріледі. Олар болмаған жағдайда тиісті бағалау үлгісі қолданылады. Бұл есептеулер бағалау коэффициенттерімен, нарықта еркін айналатын акциялардың баға белгілеуімен немесе басқа қолжетімді әділ құн көрсеткіштерімен расталады.

Компания құнсыздану сомасын егжей-тегжейлі жоспарлар мен болжамдық есептеулерге сүйене отырып айқындайды, олар жеке активтер жатқызылған, ақшалай қаражатты тудыратын әрбір бірлік үшін бөлек дайындалады. Бұл жоспарлар мен болжамдық есептеулер, әдетте, бес жылға жасалады. Ұзақ мерзімді өсу қарқыны бесінші жылдан кейінгі болжамды болашақ ақша ағындарына қатысты есептеледі және қолданылады.

Жалғасатын қызмет бойынша құнсызданудан болған залалдар пайда немесе залал туралы есепте, қайта бағалау БЖК құрамында бұрын қайта бағаланған жылжымайтын мүлік объектілерін қоспағанда, құнсызданған активтің мақсатына сәйкес келетін шығыс санаттары құрамында танылады. Мұндай жылжымайтын мүлік объектілері жағдайында құнсызданудан болған залал бұрын жасалған қайта бағалау сомасы шегінде БЖК құрамында танылады.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІНЕ ҚЫСҚА ШОЛУ (ЖАЛҒАСЫ)**Қаржылық емес активтердің құнсыздануы (жалғасы)**

Компания әрбір есепті күнде активтің құнсыздануынан болған бұрын танылған залал белгілерінің бар-жоғын бағалайды. Егер мұндай белгі бар болса, Компания активтің немесе ақшалай қаражатты тудыратын бірліктің өтелетін сомасын есептейді. Құнсызданудан болған бұрын танылған залал құнсызданудан соңғы залал танылған уақыттан бастап активтің өтелетін сомасын анықтау үшін пайдаланылған жорамалдарда өзгеріс болған жағдайда ғана қалпына келтіріледі. Өтеу активтің баланстық құны оның өтелетін сомасынан аспауы үшін, сондай-ақ егер алдыңғы жылдары құнсызданудан болған залал танылмаған болса осы актив танылатын амортизацияны шегергендегі баланстық құннан аспауы үшін шектелген. Мұндай өтеу пайда мен залал туралы есепте танылады.

Қаржы құралдары – бастапқы тану және кейінгі бағалау

Қаржы құралы – бұл бір ұйымның қаржылық активінің және басқа ұйымның қаржылық міндеттемесінің немесе үлестік құралының пайда болуына әкелетін кез келген шарт.

Қаржылық активтер*Бастапқы тану және бағалау*

Бастапқы тану кезінде қаржылық активтер кейіннен амортизацияланған құны бойынша, басқа жиынтық табыс (БЖТ) арқылы әділ құны бойынша және пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын болып жіктеледі.

Бастапқы тану кезінде қаржылық активтердің жіктелуі шартта көзделген қаржылық актив бойынша ақша ағындарының сипаттамаларына және осы активтерді басқару үшін Компания қолданылатын бизнес үлгісіне байланысты. Елеулі қаржыландыру құрамдас бөлігі жоқ немесе оған қатысты Компания тәжірибелік сипаттағы ықшамдау қолданылған сауда дебиторлық берешекті қоспағанда, Компания бастапқыда қаржылық активтерді пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржылық активтер жағдайында ұлғайған әділ құны бойынша, мәміле бойынша шығындар сомасына бағалайды. Елеулі қаржыландыру құрамдас бөлігі жоқ немесе оған қатысты Компания тәжірибелік сипаттағы ықшамдау қолданылған дебиторлық берешек *XҰЕС (IFRS) 15* сәйкес анықталған мәміле бағасы бойынша бағаланады.

Қаржылық активті амортизацияланған құны бойынша немесе басқа жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша жіктеу және бағалау үшін бұл активтің шарттық талаптары қарыздың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне «тек негізгі қарыз сомасы мен пайыздарға төлемдер» болып табылатын ақша ағындарын алуға себепші болғаны қажет. Мұндай бағалау SPPI тесті деп аталады және әр құрал деңгейінде жүзеге асырылады.

Компания қаржылық активтерді басқару үшін қолданатын бизнес үлгісі ақша ағындарын тудыру мақсатында Компанияның өз қаржылық активтерін басқару тәсілін сипаттайды. Бизнес үлгісі ақша ағындарының шартта көзделген ақша ағындарын алудың, қаржылық активтерді сатудың немесе екеуінің де нәтижесі болады ма екенін анықтайды.

Заңнамада белгіленген мерзімде немесе белгілі бір нарықта қабылданған ережелерге (стандартты шарттар бойынша сауда) сәйкес активтерді жеткізуді талап ететін қаржылық активтерді сатып алу немесе сатудың барлық операциялары мәміле жасалған күні, яғни Компания активті сатып алу немесе сату туралы міндеттемені қабылдаған күні танылады.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІНЕ ҚЫСҚА ШОЛУ (ЖАЛҒАСЫ)**Қаржылық активтер (жалғасы)***Кейінгі бағалау*

Кейінгі бағалау мақсатында қаржылық активтер төрт санатқа жіктеледі:

- амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер (қарыздық құралдар);
- жинақталған пайдалар мен залалдарды кейіннен қайта жіктей отырып, басқа жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер (қарыздық құралдар);
- ұйымның қалауы бойынша тануды тоқтату кезінде жинақталған пайдалар мен залалдарды кейіннен қайта жіктеусіз басқа жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер (үлестік құралдар);
- пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер (қарыздық құралдар)

Бұл санат Компания үшін ең орынды болып табылады. Компания қаржылық активтерді амортизацияланған құны бойынша бағалайды, егер келесі талаптардың екеуі де орындалса:

- қаржылық актив бизнес үлгісі шеңберінде ұсталады, оның мақсаты шартта көзделген ақша ағындарын жинау үшін қаржылық активтерді ұстау болып табылады; және
- қаржылық активтің шарттық талаптары белгілі бір күндерде қарыздың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне тек негізгі қарыз сомасы мен пайыздарға төлемдер болып табылатын ақша ағындарын алуға себепші болады.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып бағаланады және оларға құнсыздануға қатысты талаптар қойылады. Пайдалар немесе залалдар активті тануды тоқтатқан, өзгерткен немесе құнсызданған жағдайда пайда немесе залал құрамында танылады.

Компания амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер санатына дебиторлық берешекті жатқызады.

Тануды тоқтату

Қаржылық активті (немесе – қолданылатын жерде – қаржылық активтің бір бөлігін немесе ұқсас қаржылық активтер тобының бір бөлігін) тану тоқтатылады (яғни Компанияның қаржылық жағдайы туралы есептен шығарылады), егер:

- активтен ақша ағындарын алу құқығының қолданылу мерзімі өткен; немесе
- Компания активтен ақша ағындарын алу құқығын алынатын ақша ағындарының үшінші тұлғасына берсе немесе толық көлемде және елеулі кідіріссіз «транзиттік» келісім бойынша төлеуге міндеттеме алса; және не (а) Компания активтің іс жүзінде барлық тәуекелдері мен пайдаларын берсе не (b) Компания активтің іс жүзінде барлық тәуекелдері мен пайдаларын бермеген, бірақ өзіне де сақтамаған, ал осы активті бақылауды тапсырған болса.

Егер Компания активтен ақша ағындарын алу құқығын берсе немесе «транзиттік» келісім жасасса, ол меншік құқығына байланысты тәуекелдер мен пайдаларды сақтап қалды ма, жоқ па, егер солай болса, қаншалықты көлемде екенін бағалайды. Егер Компания активтің іс жүзінде барлық тәуекелдері мен пайдаларын бермесе, бірақ сақтамаса да, сондай-ақ активке бақылауды бермесе, Компания берілген активті оған қатысу үлесіне қарай тануды жалғастырады. Бұл жағдайда Компания тиісті міндеттемені де таниды. Берілген актив және тиісті міндеттеме Компания сақтаған құқықтар мен міндеттемелерді көрсететін негізде бағаланады.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІНЕ ҚЫСҚА ШОЛУ (ЖАЛҒАСЫ)**Қаржылық активтер (жалғасы)***Тануды тоқтату (жалғасы)*

Берілген актив бойынша кепілдік нысанын қабылдайтын жалғасқан қатысу келесі шамалардың ең азы бойынша бағаланады: активтің бастапқы баланстық құны немесе төленуі Компаниядан талап етілуі мүмкін ең жоғары өтеу сомасы.

Қаржылық активтердің құнсыздануы

Күтілетін кредиттік залалдар (ККЗ) екі кезеңде танылады. Бастапқы танылған сәтінен бастап кредиттік тәуекел айтарлықтай ұлғаймаған қаржы құралдары жағдайында алдағы 12 ай ішінде (12 айлық күтілетін кредиттік залалдар) ықтимал дефолттардың салдарынан болуы мүмкін кредиттік залалдарға қатысты залалға арналған бағалау резерві жасалады. Бастапқы танылған сәтінен бастап кредиттік тәуекел айтарлықтай ұлғайған қаржы құралдары үшін дефолт басталу мерзіміне қарамастан (бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар) осы қаржы құралының қалған қызмет ету мерзімі ішінде күтілетін кредиттік залалдарға қатысты залалға арналған бағалау резерві жасалады.

Дебиторлық берешекке қатысты Компания залалға арналған бағалау резервін мойындамайды, өйткені дебиторлық берешек толығымен банк кепілдігімен жабылады.

Қаржылық міндеттемелер*Бастапқы тану және бағалау*

Қаржылық міндеттемелер бастапқы тану кезінде тиісінше пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер, кредиттер мен қарыздар, кредиторлық берешек немесе Компанияның қалауымен тиімді хеджирлеу кезінде хеджирлеу құралдары ретінде белгіленген туынды құралдар ретінде жіктеледі.

Барлық қаржылық міндеттемелер бастапқыда (кредиттер, қарыздар және кредиторлық берешек жағдайында) мәміле бойынша тікелей байланысты шығындарды шегергендегі әділ құны бойынша танылады.

Компанияның қаржылық міндеттемелері кредиторлық берешекті қамтиды.

Кейінгі бағалау

Қаржылық міндеттемелерді кейінгі бағалау олардың келесідей жіктелуіне байланысты:

Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер

Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер саудаға арналған қаржылық міндеттемелерді және бастапқы тану кезінде пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктелген қаржылық міндеттемелерді қамтиды. Саудаға арналған міндеттемелер бойынша пайдалар немесе залалдар пайда мен залал туралы есепте көрсетіледі.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІНЕ ҚЫСҚА ШОЛУ (ЖАЛҒАСЫ)**Қаржылық міндеттемелер (жалғасы)***Кейінгі бағалау (жалғасы)*

Қаржылық міндеттемелер, егер олар жақын арада сатып алу мақсатында туындаса, саудаға арналған ретінде жіктеледі. Бұл санатқа сондай-ақ ХҚЕС (IFRS) 9 анықтамасына сәйкес хеджирлеу қатынасында хеджирлеу құралдары ретінде белгіленбеген Топ пайдаланатын туынды қаржы құралдары кіреді. Кейбір кіріктірілген туынды құралдар, егер олар тиімді хеджерлеу құралдары ретінде белгіленбесе, сондай-ақ саудаға арналған ретінде жіктеледі. Саудаға арналған міндеттемелер бойынша пайдалар немесе залалдар пайда мен залал туралы есепте көрсетіледі.

Бастапқы тану кезінде пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер бастапқы тану күні және ХҚЕС (IFRS) 9 критерийлері орындалған жағдайда ғана жіктеледі. Компания ешқандай қаржылық міндеттемені пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктемеген.

Кредиторлық берешек

Бастапқы танудан кейін кредиторлық берешек тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, амортизацияланған құны бойынша бағаланады. Мұндай қаржылық міндеттемелер бойынша пайдалар мен залалдар оларды тануды тоқтату кезінде, сонымен қатар тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалану арқылы амортизацияны есептеуге қарай пайда немесе залал құрамында танылады.

Амортизацияланған құн сатып алу кезіндегі дисконттарды немесе сыйлықақыларды және тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын комиссиялық алымды немесе шығындарды ескере отырып есептеледі. Тиімді пайыздық мөлшерлеменің амортизациясы пайда немесе залал туралы есепте қаржылық шығындарға қосылады.

Тануды тоқтату

Егер міндеттеме өтелсе, жойылса немесе мерзімі өтіп кетсе, қаржылық міндеттемені тану тоқтатылады. Егер бұрын бар қаржылық міндеттеме сол кредитордың алдындағы басқа міндеттемемен айтарлықтай басқа талаптармен ауыстырылса немесе бар міндеттеменің талаптары елеулі түрде өзгертілсе, мұндай ауыстыру немесе өзгертулер бастапқы міндеттемені танудың тоқтатылуы және жаңа қаржылық міндеттемені танудың басталуы ретінде ескеріледі, ал олардың баланстық құнындағы айырмашылық пайда немесе залал туралы есепте танылады.

Қаржы құралдарын өзара есепке алу

Танылған сомаларды өзара есепке алуға қазіргі уақытта заңды түрде орындалатын құқығы болғанда және нетто негізде есеп айырысу, активтерді өткізу және бір мезгілде міндеттемелерді өтеу ниеті болғанда, қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер өзара есепке алынуға, ал нетто сома қаржылық жағдай туралы есепте көрсетілуге жатады.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІНЕ ҚЫСҚА ШОЛУ (ЖАЛҒАСЫ)**Ақшалай қаражат және қысқа мерзімді депозиттер**

Қаржылық жағдай туралы есептегі ақшалай қаражатқа және қысқа мерзімді депозиттерге банктердегі және кассадағы ақшалай қаражат және құнының өзгеру тәуекелі шамалы болатын өтеу мерзімі 3 ай немесе одан аз қысқа мерзімді депозиттер жатады.

Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы есеп мақсатында ақшалай қаражат пен оның баламасы жоғарыда анықталғандай ақшалай қаражат пен қысқа мерзімді депозиттерден тұрады.

Бағалау міндеттемелері

Бағалау міндеттемелері танылады, егер Компанияда өткен оқиғаның нәтижесінде туындаған қазір бар міндеттемесі (заңды немесе тәжірибе себепші болған) болса; осы міндеттемені өтеу үшін талап етілетін экономикалық пайданың кетуі ықтимал болып табылады және мұндай міндеттеме сомасының сенімді бағалауын алуға болса. Егер Компания барлық бағалау міндеттемелерінің бір бөлігін немесе барлығын өтеуді ойластырса, мысалы, сақтандыру шарты бойынша, өтеу жеке актив ретінде танылады, бірақ өтеуді алу күмән тудырмайтын жағдайда ғана. Бағалау міндеттемесіне қатысты шығыс өтеуді шегергенде пайда немесе залал туралы есепте көрсетіледі.

Егер ақшаның уақытша құнының әсері айтарлықтай болса, бағалау міндеттемелері, қолданылатын болса, нақты міндеттемеге тән тәуекелдерді көрсететін, салық салуға дейінгі ағымдағы мөлшерлеме бойынша дисконтталады. Егер дисконттау қолданылса, уақыт өте келе бағалау міндеттемесінің ұлғаюы қаржыландыру шығындары ретінде танылады.

Компания алғаш рет қолданған қолданыстағы стандарттар мен түсіндірулерге жаңа стандарттар, түсініктемелер мен түзетулер

Қаржылық есептілікті жасау кезінде қабылданған Есеп саясаты 2023 жылғы 1 қаңтарға күшіне өнген қабылданған жаңа стандарттарды қоспағанда, Компанияның 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін жылдық қаржылық есептілігін жасау кезінде қолданылған саясатқа сәйкес келеді. Компания шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген кез келген стандарттарды, түсіндірмелерді немесе түзетулерді мерзімінен бұрын қолданбаған.

2023 жылы Компания алғаш рет төменде келтірілген түзетулерді қолданды, бірақ олар оның қаржылық есептілігіне әсер етпеді.

ХҚЕС (IFRS) 17 «Сақтандыру шарттары»

2017 жылдың мамыр айында ХҚЕС Кеңесі 17 «Сақтандыру шарттары» ХҚЕС (IFRS) шығарды, бұл ақпаратты тану және бағалау, ұсыну және ашу мәселелерін қарастыратын сақтандыру шарттары үшін қаржылық есептіліктің жаңа кешенді стандарты. 17 ХҚЕС (IFRS) 2005 жылы шығарылған 4 «Сақтандыру шарттары» ХҚЕС (IFRS) ауыстырады. 17 ХҚЕС (IFRS) сақтандыру шарттарының барлық түрлеріне қолданылады (яғни, өмірді сақтандыру және өмірді сақтандырудан басқа сақтандыру, тікелей сақтандыру және қайта сақтандыру) оларды шығаратын ұйымның түріне қарамастан, сондай-ақ дискрециялық қатысу шарттары бар белгілі бір кепілдіктер мен қаржы құралдарына. Қолдану аясынан бірнеше ерекшеліктер бар. 17 ХҚЕС (IFRS) негізгі мақсаты сақтандырушылар үшін тиімдірек және дәйекті болып табылатын сақтандыру шарттарын есепке алу моделін ұсыну болып табылады. Негізінен бұрын қолданыста болған жергілікті есеп саясатына негізделген 4 ХҚЕС (IFRS) талаптарынан айырмашылығы, 17 ХҚЕС (IFRS) бухгалтерлік есептің барлық маңызды аспектілерін қамтитын сақтандыру келісімшарттарын есепке алудың кешенді моделін ұсынады.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІНЕ ҚЫСҚА ШОЛУ (ЖАЛҒАСЫ)

Компания алғаш рет қолданған қолданыстағы стандарттар мен түсіндірулерге жаңа стандарттар, түсініктемелер мен түзетулер (жалғасы)

ХҚЕС (IFRS) 17 «Сақтандыру шарттары»

ХҚЕС (IFRS) 17 негізінде келесілермен толықтырылған жалпы модель жатыр:

- Тікелей қатысу шарттары бар сақтандыру шарттары үшін белгілі бір түрлендірулер (ауыспалы сыйақы әдісі);
- Бұл негізінен қысқа мерзімді келісімшарттар үшін жеңілдетілген тәсіл (сыйлықақыны бөлуге негізделген тәсіл).

Бұл стандарт компанияның қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ.

«Бухгалтерлік бағаларды анықтау» – ХҚЕС (IAS) 8 түзетулер

8 ХҚЕС (IAS) түзетулерінде бухгалтерлік бағалаудағы өзгерістер мен есеп саясатындағы өзгерістер мен қателерді түзету арасындағы айырмашылық түсіндіріледі. Сонымен қатар, құжат ұйымдардың бухгалтерлік есепті әзірлеу үшін өлшеу әдістері мен бастапқы деректерді қалай қолданатынын түсіндіреді.

Бұл түзетулер компанияның қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ.

«Есеп саясаты туралы ақпаратты ашу» - ҚЕХС (IAS) 1 және ҚЕХС қолдану бойынша № 2 практикалық ұсынымдарға түзетулер

ХҚЕС (IAS) 1 және «Маңыздылығы туралы пайымдауларды қалыптастыру» ХҚЕС қолдану бойынша № 2 практикалық ұсынымдарға түзетулер ұйымдарға есеп саясаты туралы ақпаратты ашу кезінде маңыздылығы туралы пайымдауларды қолдануға көмектесетін басшылық пен мысалдарды қамтиды. Түзетулер ұйымдарға есеп саясатының «маңызды ережелерін» ұйымдардың есеп саясаты туралы «маңызды ақпаратты» ашу талабын есеп саясаты туралы «маңызды ақпаратты» ашу талабына ауыстыру арқылы, сондай-ақ ұйымдардың есеп саясаты туралы ақпаратты ашу туралы шешім қабылдауда маңыздылық ұғымын қалай қолдануы керектігі туралы басшылықты қосу арқылы есеп саясаты туралы неғұрлым пайдалы ақпаратты ашуға көмектесуі керек.

«Есеп саясаты туралы ақпаратты ашу» - ҚЕХС (IAS) 1 және ҚЕХС қолдану бойынша № 2 практикалық ұсынымдарға түзетулер (жалғасы)

Бұл түзетулер компанияның қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ. Алайда, олар компанияның жылдық қаржылық есептілігінде есеп саясаты туралы ақпаратты ашуға әсер етеді деп күтілуде.

«Бір операциядан туындайтын активтер мен міндеттемелерге байланысты кейінге қалдырылған салық» - ХҚЕС (IAS) түзетулері 12

«Пайдаға салынатын салықтар» ХҚЕС (IAS) 12 түзетулері бастапқы тануға қатысты алып тастауды қолдану аясын тарылтады, осылайша ол бұдан былай салық салынатын және шегерілетін уақыт айырмашылықтарының тең болуына әкелетін операцияларға қолданылмайды, мысалы, объектілерді жалға алу немесе пайдаланудан шығару бойынша міндеттемелер жағдайында. Сондай-ақ, ХҚЕС кеңесі халықаралық салық реформасын жариялады - екінші компоненттің типтік ережелері (ХҚЕС (IAS) 12 түзетулер). Бұл түзетулер экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымы (ЭЫДҰ) жариялаған үлгілік қағидаларды енгізу салдарынан туындайтын табыс салығы туралы ақпаратты есепке алу және ашу ерекшеліктерін айқындайды. Түзетулер екінші компоненттің үлгілік ережелерін енгізу нәтижесінде туындайтын кейінге қалдырылған салықтарды есепке алу үшін уақытша міндетті алып тастауды енгізеді. Сондай-ақ инвесторларға компанияның реформаға байланысты табыс салығы бойынша тәуекелдерін жақсырақ түсінуге көмектесу үшін, әсіресе тиісті заңнама енгізілген және күшіне енген кезде, ақпаратты ашуға қойылатын мақсатты талаптарды сипаттайды.

Бұл түзетулер компанияның қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

4. МАҢЫЗДЫ ЕСЕПТІК ПАЙЫМДАР, БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ ЖӘНЕ ЖОРАМАЛДАР

Компанияның қаржылық есептілігін дайындау оның басшылығынан есептілікте ұсынылатын кірістер, шығыстар, активтер мен міндеттемелердің сомаларына, сондай-ақ осы баптар мен шартты міндеттемелер туралы ақпаратты ашып көрсетуге әсер ететін пайымдар шығаруды және бағалаулар мен жорамалдар белгілеуді талап етеді. Осы жорамалдар мен бағалауларға қатысты белгісіздік осындай жорамалдар мен бағалаулар қабылданатын активтердің немесе міндеттемелердің баланстық құнына болашақта елеулі түзетулер енгізуді талап ететін нәтижелерге әкелуі мүмкін.

Бағалаулар мен жорамалдар

Болашақ туралы негізгі жорамалдар және келесі қаржы жылы ішінде активтер мен міндеттемелердің баланстық құнына елеулі түзетулер енгізудің себебі болуы мүмкін есепті күндегі бағалаулардағы белгісіздіктің басқа да негізгі көздері төменде қарастырылады. Компанияның жорамалдары мен бағалау мәндері қаржылық есептілікті дайындау кезінде Компанияда бар болған бастапқы деректерге негізделген. Дегенмен, ағымдағы жағдайлар мен болашаққа қатысты жорамалдар нарықтағы өзгерістерге немесе Компанияның бақылауынан тыс жағдайларға байланысты өзгеруі мүмкін. Мұндай өзгерістер орын алғанына қарай жорамалдарда көрсетіледі.

Қаржылық емес активтердің құнсыздануы

Егер активтің немесе ақшалай қаражатты тудырушы бірліктің баланстық құны келесі шамалардың ең үлкені болып табылатын оның өтелетін сомасынан асатын болса, құнсыздану орын алады: істен шығу шығындарын шегергендегі әділ құн немесе пайдалану құндылығы. Істен шығу шығындарын шегергендегі әділ құн есептеу ұқсас активтерді тәуелсіз тараптар арасында немесе активтің істен шығуына байланысты жұмсалатын қосымша шығындар шегеріліп, бақыланып отырған нарықтық бағалар бойынша міндетті күші бар сату операциялары туралы қолда бар ақпаратқа негізделген. Пайдалану құндылығын есептеу дисконтталған ақша ағындары үлгісіне негізделген. Ақша ағындары алдағы бес жылға арналған бюджеттен алынады және Компанияның оған әлі міндеттемелері жоқ қайта құрылымдау қызметін немесе ақшалай құнсыздануға сыналған қаражатты тудыратын бірліктің активтерінің нәтижелерін жақсартатын маңызды болашақ инвестицияларды қамтымайды. Өтелетін сома дисконтталған ақша ағындары үлгісінде қолданылатын дисконттау мөлшерлемесіне және күтілетін ақша құйылулары мен экстраполяция мақсатында пайдаланылатын өсу қарқынына барынша сезімтал.

Дебиторлық берешек бойынша күтілетін кредиттік залалдарға (ККЗ) арналған бағалау резерві

Сауда дебиторлық берешегіне қатысты Компания күтілетін кредиттік залалдарды есептеуде оңайлатылған тәсілді қолданады. Осылайша, Компания кредиттік тәуекелдегі өзгерістерді бақылап отырмайды, оның орнына әрбір есепті күндегі мерзім бойы күтілетін кредиттік залалдар негізінде әрбір есепті күндегі залалға арналған резервті таниды. Компания дебиторлар мен қоршаған ортаға тән болжамды факторларды ескере отырып түзетілген өзінің кредиттік залалдар бойынша тәжірибесіне негізделген күтілетін кредиттік залалдарды есептеу үшін резервтер матрицасын қолданды.

Салықтар

Кейінге қалдырылған салық активтері пайдаланылмаған салық залалдары бойынша салық залалдары есепке алынуы мүмкін салық салынатын пайданы алу ықтималды болатын дәрежеде танылады. Болашақ салық салынатын пайданың ықтимал алу мерзімі мен көлеміне және салықтық жоспарлау стратегиясына негізделген қаржылық есептілікте танылуы мүмкін кейінге қалдырылған салық активтерінің сомасын анықтау үшін басшылықтың маңызды пайымы қажет.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР
2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға**4. МАҢЫЗДЫ ЕСЕПТІК ПАЙЫМДАР, БАҒАЛАУЫШ МАҒЫНАЛАР ЖӘНЕ ЖОРАМАЛДАР (ЖАЛҒАСЫ)****Бағалаулар мен жорамалдар (жалғасы)***Салықтар (жалғасы)*

Компания басшылығы компанияның әлеуметтік салада өз қызметін жүзеге асыратын ұйымдарға жататындығына байланысты кейінге қалдырылған салықты мойындамайды. Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес, Компания бюджетке төленуге жататын корпоративтік табыс салығының сомасын айқындау кезінде, әлеуметтік салада қызметті жүзеге асырушылардан алынатын кірістер өтеусіз алынған мүлік, депозиттер бойынша сыйақы түріндегі кірістерді, сондай-ақ оң бағамдық айырма сомасынан асып кетуді ескере отырып, есептелген корпоративтік табыс салығының сомасын 100% - ға азайтады, егер осындай кірістер бойынша туындаған теріс бағамдық айырманың сомасы Компанияның жылдық жиынтық табысының кемінде 90% құраса.

Қаржы құралдарын әділ құны бойынша бағалау

Қаржылық жағдай туралы есепте танылған қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелердің әділ құнын белсенді нарықтардағы баға белгілеулер негізінде айқындау мүмкін болмаған жағдайларда, ол дисконтталған ақша ағындарының моделін қоса алғанда, бағалау модельдерін пайдалана отырып айқындалады. Осы модельдер үшін бастапқы деректер ретінде мүмкіндігінше бақыланатын нарықтардан алынған ақпарат пайдаланылады, алайда бұл іс жүзінде мүмкін болмайтын жағдайларда әділ құнды белгілеу үшін белгілі бір пайымдау үлесі қажет. Пайымдауларға өтімділік тәуекелі, несиелік тәуекел және құбылмалылық сияқты бастапқы деректерді есепке алу кіреді. Осы факторларға қатысты болжамдардағы өзгерістер қаржылық есептілікте көрсетілген қаржы құралдарының әділ құнына әсер етуі мүмкін.

Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтардың пайдалы қызмет ету мерзімі

Компания әрбір есепті кезеңнің соңында жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар объектілерінің пайдалы қызмет етуінің қалған мерзімін бағалайды. Егер күтулер алдыңғы бағалаулардан өзгеше болса, өзгерістер ХҚЕС (IAS) 8 «Есеп саясаты, есеп айырысу бухгалтерлік бағалауларындағы өзгерістер және қателер» сәйкес есептік бағалаулардағы өзгерістер ретінде ескеріледі. Бұл бағалаулар жиынтық шығын туралы есепте көрсетілген жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар объектілерінің баланстық құнына және амортизацияға айтарлықтай әсер етуі мүмкін. Компания есепті жылы жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтардың пайдалы қызмет мерзімін қайта қарастырған жоқ.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР
2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

5. ЖЫЛЖЫМАЙТЫН МҮЛІК, ҒИМАРАТТАР МЕН ЖАБДЫҚТАР

2023 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар келесідей көрсетілген:

<i>мың теңге</i>	Жер	Ғимараттар мен құрылыстар	Машиналар мен жабдықтар	Көлік құралдары	Басқасы	Аяқталмаған құрылыс	Жиыны
Бастапқы құны:							
2022 жылдың 1 қаңтарында	98,443	4,624,670	2,006,247	60,783	461,669	12,150	7,263,962
Түсімдер	-	-	106,526	748	10,914	36,364	154,552
Ішкі ауысу	-	-	34,447	-	-	(34,447)	-
Істен шығулар	-	-	(13,046)	-	(116,190)	-	(129,236)
2022 жылдың 31 желтоқсанында	98,443	4,624,670	2,134,174	61,531	356,393	14,067	7,289,278
Түсімдер	-	-	231,672	-	36,370	41,071	309,113
Ішкі ауысу	-	12,329	4,625	-	-	(16,954)	-
Істен шығулар	-	-	(15,233)	-	(532)	-	(15,765)
2022 жылдың 31 желтоқсанында	98,443	4,636,999	2,355,238	61,531	392,231	38,184	7,582,626
Жинақталған тозу мен құнсыздану:							
2022 жылдың 1 қаңтарында	-	(1,138,258)	(1,139,026)	(26,522)	(400,641)	-	(2,704,447)
Бір жылда есептелген	-	(95,927)	(150,302)	(4,907)	(22,710)	-	(273,846)
Істен шығу бойынша тозу	-	-	12,932	-	116,152	-	129,084
2022 жылдың 31 желтоқсанында	-	(1,234,185)	(1,276,396)	(31,429)	(307,199)	-	(2,849,209)
Бір жылда есептелген	-	(96,331)	(152,450)	(4,925)	(20,315)	-	(274,021)
Істен шығу бойынша тозу	-	-	14,850	-	529	-	15,379
2023 жылдың 31 желтоқсанында	-	(1,330,516)	(1,413,996)	(36,354)	(326,985)	-	(3,107,851)
Баланстық құны:							
2022 жылдың 31 желтоқсанында	98,443	3,390,485	857,778	30,102	49,194	14,067	4,440,069
2023 жылдың 31 желтоқсанында	98,443	3,306,483	941,242	25,177	65,246	38,184	4,474,775

2023 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша толық амортизацияланған жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтардың құны 1,072,196 мың теңгені құрайды (2022 жылдың 31 желтоқсаны: 964,741 мың теңге).

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

6. БЕРІЛГЕН АВАНСТАР ЖӘНЕ БАСҚА АКТИВТЕР

2023 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша берілген аванстар келесідей көрсетілген:

<i>мың теңге</i>	2023 г жылдың 31 желтоқсаны	2022 жылдың 31 желтоқсаны
Тауарлар мен қызметтер сатып алуға берілген аванстар	167,796	39,847
Алдағы кезеңдердің шығындары	61,172	59,364
Басқа салықтар бойынша алдын ала төлем	15,926	13,488
Басқасы	1,661	578
Минус: күтілетін кредиттік залалдар бойынша резерв	(12,920)	(12,712)
	233,635	100,565

2022 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша берілген аванстар келесідей көрсетілген:

<i>мың теңге</i>	2023 жылдың 31 желтоқсаны	2022 жылдың 31 желтоқсаны
Ұзақ мерзімді бөлігі	160,532	30,839
Ағымдағы бөлігі	86,023	82,438
Минус: күтілетін кредиттік залалдар бойынша резерв	(12,920)	(12,712)
	233,635	100,565

2023 жылдағы күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтегі қозғалыс келесідей көрсетілген:

<i>мың теңге</i>	2023 жыл	2022 жыл
1 қаңтардан бастап	(12,712)	(2,322)
Қалпына келтірілген / (есептелген)	(208)	(10,390)
Есептен шығарылған	-	-
31 желтоқсан	(12,920)	(12,712)

7. САУДА ЖӘНЕ ӨЗГЕ ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

2023 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша сауда және өзге дебиторлық берешек келесідей көрсетілген:

<i>мың теңге</i>	2023 жылдың 31 желтоқсаны	2022 жылдың 31 желтоқсаны
Студенттердің оқу бойынша берешегі	70,528	61,550
Қызметкерлердің оқу бойынша берешегі	-	1,655
Студенттердің тұру бойынша берешегі	2,983	3,027
Өзге берешек	2,429	24,012
Минус: күтілетін кредиттік залалдар бойынша резерв	(67,398)	(63,176)
	8,542	27,068

2023 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша дебиторлық берешек келесідей көрсетілген:

<i>мың теңге</i>	2023 жылдың 31 желтоқсаны	2022 жылдың 31 желтоқсаны
Ұзақ мерзімді бөлігі	68,083	63,861
Ағымдағы бөлігі	7,857	26,383
Минус: күтілетін кредиттік залалдар бойынша резерв	(67,398)	(63,176)
	8,542	27,068

2023 жылдағы күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтегі қозғалыс келесідей көрсетілген:

<i>мың теңге</i>	2023 жыл	2022 жыл
1 қаңтардан бастап	(63,176)	(60,095)
Қалпына келтірілген / (есептелген)	(4,222)	(2,986)
Есептен шығарылған	-	(95)
Жылдың соңында	(67,398)	(63,176)

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

8. БОСАЛҚЫЛАР

2023 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша босалқылар келесідей көрсетілген:

<i>мың теңге</i>	2023 жылдың 31 желтоқсаны	2022 жылдың 31 желтоқсаны
Материалдар	200,643	159,837
Минус: ескірген және өтімсіз босалқылар бойынша резерв	(87,552)	(48,862)
	113,091	110,975

2023 жылдағы ескірген және өтімсіз босалқылар бойынша резервтегі қозғалыс келесідей көрсетілген:

<i>мың теңге</i>	2023 жыл	2022 жыл
1 қаңтардан бастап	(48,862)	(15,892)
Қалпына келтірілген / (есептелген)	(38,690)	(32,970)
Есептен шығарылған	-	-
Жылдың соңында	(87,552)	(48,862)

9. ӨЗГЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ИНВЕСТИЦИЯЛАР

2023 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша өзге қаржылық инвестициялар келесідей көрсетілген:

<i>мың теңге</i>	Өтеу мерзімі	Пайыздық мөлшерлеме	Валюта	2023 жылдың 31 желтоқсаны
Депозитер				
"Қазақстан Халық банкі" АҚ	Наурыз, 2023	14,40%	теңге	1,326,048
"Қазақстан Халық банкі" АҚ	Қыркүйек, 2023	1,00%	АҚШ доллары	3,506,215
"Шинхан Банк Қазақстан" АҚ	Наурыз, 2023	0,50%	АҚШ доллары	3,513,216
"Шинхан Банк Қазақстан" АҚ	Наурыз, 2023	8,50%	теңге	18,242
"Шинхан Банк Қазақстан" АҚ	Наурыз, 2023	14,50%	теңге	511,793
"Банк ЦентрКредит" АҚ				150,153
				9,025,667

<i>мың теңге</i>	Өтеу мерзімі	Пайыздық мөлшерлеме	Валюта	2022 жылдың 31 желтоқсаны
Депозиттер				
"Қазақстан Халық банкі" АҚ	Наурыз 2023	6,90%	теңге	1,159,700
"Қазақстан Халық банкі" АҚ	Қыркүйек 2023	1,00%	АҚШ доллары	3,141,612
"Шинхан Банк Қазақстан" АҚ	Наурыз 2023	0,50%	АҚШ доллары	1,623,320
"Шинхан Банк Қазақстан" АҚ	Мамыр 2023	0,50%	АҚШ доллары	1,569,028
"Шинхан Банк Қазақстан" АҚ	Наурыз 2023	7,50%	теңге	52,304
"Банк ЦентрКредит" АҚ	Наурыз 2023	10,15%	теңге	214,305
"Банк ЦентрКредит" АҚ				83,316
				7,843,585

<i>мың теңге</i>	2023 жылдың 31 желтоқсаны	2022 жылдың 31 желтоқсаны
Ағымдағы банк шоттарындағы депозиттер	8,875,514	7,760,269
Алынатын сыйақы	150,153	83,316
	9,025,667	7,843,585

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

10. АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТ ЖӘНЕ ОНЫҢ БАЛАМАСЫ

2023 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша ақшалай қаражат және оның баламасы келесідей көрсетілген

<i>мың теңге</i>	2023 жылдың 31 желтоқсаны	2022 жылдың 31 желтоқсаны
Ағымдағы банк шоттарындағы ақша	1,002,055	823,717
Банк картасы шотындағы ақша	7,430	1,216
Кассадағы ақшалай қаражат	444	147
	1,009,929	825,080

2023 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша ақшалай қаражат және оның баламасы келесідей көрсетілген:

<i>мың теңге</i>	2023 жылдың 31 желтоқсаны	2022 жылдың 31 желтоқсаны
Алтын троя унциясы (XAU)	645,655	582,191
Қазақстандық теңге (KZT)	226,298	195,041
АҚШ доллары (USD)	129,214	45,173
Еуро (EUR)	8,761	2,525
Фунт стерлинг (GBP)	1	150
	1,009,929	825,080

2023 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша ақшалай қаражат және оның баламасы келесі банктерде орналастырылған:

<i>мың теңге</i>	2023 жылдың 31 желтоқсаны	2022 жылдың 31 желтоқсаны
"Қазақстан Халық банкі" АҚ	699,622	698,095
«Банк ЦентрКредит» АҚ	216,836	118,421
"Шинхан Банк Қазақстан" АҚ	92,997	7,166
«First Heartland Jysan Bank» АҚ	30	35
	1,009,485	823,717

11. ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР

2007 жылдың 19 қазанында Компания «Алматы Жарық Компаниясы» АҚ-мен № 379 келісім жасасты. Келісім талаптарына сәйкес Компания «Алматы Жарық Компаниясы» АҚ-на қосымша электр қуаты үшін 68 370 мың теңге көлемінде пайызсыз несие берді. Бұл соманы «Алматы Жарық Компаниясы» АҚ 2010 жылдың 1 қарашасынан бастап 2030 жылдың 1 қазанына дейін ай сайын 285 мың теңгелік тең бөліктермен өтеуі тиіс.

<i>мың теңге</i>	2023 жылдың 31 желтоқсаны	2022 жылдың 31 желтоқсаны
Қосымша электр қуаты үшін дебиторлық берешек		
Ұзақ мерзімді бөлігі	19,941	23,359
Ағымдағы бөлігі	3,419	3,419
Дисконт	(19,874)	(22,850)
	3,486	3,928

<i>мың теңге</i>	2023 жылдың 31 желтоқсаны	2022 жылдың 31 желтоқсаны
Қаржылық активтер, қысқа мерзімді бөлігі	3,419	3,419
Қаржылық активтер, ұзақ мерзімді бөлігі	67	510
	3,486	3,929

Компания қаржылық активті әділ құны бойынша таниды.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

12. ЖАРҒЫЛЫҚ КАПИТАЛ

Компания акционерлерінің құрамы 2023 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша 1-Еск. берілген

Дивидендтер

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес бейкоммерциялық ұйымдардың дивидендтер есептеуге және бөлуге құқығы жоқ.

2023 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Компанияның жарғылық капиталы келесідей көрсетілген:

<i>мың теңге</i>	Жарияланған акциялар саны (дана)	Шығаруға рұқсат етілген жарғылық капитал	Жарғылық капиталдағы сатып алынған акциялар	Шығарылған жарғылық капитал
Номиналды құны 1,000 теңге жай акциялар	500,750	500,750	500,750	500,750
Номиналды құны 432 теңге жай акциялар	84,250	36,396	36,396	36,396
	585,000	537,146	537,146	537,146

2022 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша акционерлері тұрғысынан Компанияның жарғылық капиталы келесідей көрсетілген:

<i>мың теңге</i>	Жай акциялар саны	%-дағы ара қатынасы
ЗТ ҚР ҚМ Мем.мүлік және жекешелендіру комитеті ММ	234,012	40%
Чан Йан Бэнг – жеке тұлға	350,988	60%
	585,000	100%

13. ШАРТТАР БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕР ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ ЖӘНЕ АҒЫМДАҒЫ БӨЛІГІ

2022 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша шарттар бойынша міндеттемелер келесідей көрсетілген:

<i>мың теңге</i>	2023 жылдың 31 желтоқсаны	2022 жылдың 31 желтоқсаны
Оқуға алынған аванстар	2,157,238	1,686,983
Кітапханаға алынған аванстар	37,175	32,796
Курстарға алынған аванстар	20,118	27,470
Тұруға алынған аванстар	73,456	64,992
Өзге алынған аванстар	13,881	2,576
	2,301,868	1,814,817

2023 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша алынған аванстарды негізінен студенттердің білім беру қызметтері үшін, тұру үшін, кітапхана қызметтері үшін, қысқа мерзімді курстар үшін, сондай-ақ үшінші тұлғалар-заңды тұлғалардың білім беру шарттарында қарастырылған сол студенттік қызметтер үшін алдын ала төлемімен көрсетілген. Өзге алынған аванстарға алдағы кезеңдердегі коммуналдық қызметтер мен тұрақ орындары үшін алынған төлемдер кіреді.

<i>мың теңге</i>	2023 жылдың 31 желтоқсаны	2022 жылдың 31 желтоқсаны
Ұзақ мерзімді бөлігі	138,231	138,362
Ағымдағы бөлігі	2,163,637	1,676,455
	2,301,868	1,814,817

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

14. САУДА ЖӘНЕ ӨЗГЕ КРЕДИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

<i>мың теңге</i>	2023 жылдың 31 желтоқсаны	2022 жылдың 31 желтоқсаны
Міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз етуге кепілдік депозит	57,752	55,908
Сауда кредиторлық берешек	33,390	20,518
Еңбекақы төлеу бойынша берешек	1,364	41
Демеушілік көмек және басқа мақсатты қорлар	61,572	13,571
Басқасы	248	82
	154,326	90,120

Демеушілік көмекке және басқа мақсатты қорларға студенттердің оқу ақысын төлеуге көмектесу үшін алынған арнайы гранттар және жобаларды мақсатты қаржыландыру кіреді. Бұл қаражаттар ағымдағы міндеттемелер ретінде есепте көрсетіледі және олардың игерілуіне қарай кіріс ретінде танылады.

<i>мың теңге</i>	2023 жылдың 31 желтоқсаны	2022 жылдың 31 желтоқсаны
Демеушілерден алынған гранттар	5,886	55
Қайырымдылық, демеушілік көмек	2,015	1,470
Басқа мақсатты қорлар	53,671	12,046
	61,572	13,571

15. ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ БАҒАЛАУ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ

<i>мың теңге</i>	2023 жылдың 31 желтоқсаны	2022 жылдың 31 желтоқсаны
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша резерв	498,225	464,165

16. АҒЫМДАҒЫ САЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ

<i>мың теңге</i>	2023 жылдың 31 желтоқсаны	2022 жылдың 31 желтоқсаны
Жеке табыс салығы	40,052	32,262
Әлеуметтік салық	30,768	25,299
Қосылған құн салығы	2,448	–
Басқасы	–	–
	73,268	57,561

17. БАСҚА МІНДЕТТІ ТӨЛЕМДЕР БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕР

<i>мың теңге</i>	2023 жылдың 31 желтоқсаны	2022 жылдың 31 желтоқсаны
Міндетті зейнетақы жарналары	27,636	24,749
Міндетті әлеуметтік аударымдар	3,649	2,972
Медициналық сақтандыру	6,102	4,963
	37,387	32,684

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

18. ТҮСІМ

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдағы түсім келесідей көрсетілген:

<i>Мың теңге</i>	2023 жыл	2022 жыл
Оқытудан алынған кіріс	7,487,302	5,960,616
Стипендиялар және білім беру гранттары	(1,156,287)	(816,450)
Жатақхана	281,589	215,748
Қосымша курстар	146,040	62,988
Кітапхана	959	965
	6,759,603	5,423,867

19. ӨЗІНДІК ҚҰН

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдағы өзіндік құн келесідей көрсетілген:

<i>Мың теңге</i>	2023 жыл	2022 жыл
Жалақы және аударымдар	(3,192,944)	(2,680,748)
Жөндеу және қызмет көрсету	(451,660)	(67,543)
Амортизация	(222,510)	(221,926)
Коммуналдық шығындар	(151,911)	(112,426)
Тауарлар мен материалдар	(97,876)	(96,313)
Конференцияны ұйымдастыру	(58,484)	(50,707)
Жарнама	(28,833)	(40,186)
Іссапар шығыстары	(26,733)	(14,041)
Байланыс қызметтері	(8,689)	(7,849)
Өзге шығыстар	(51,549)	(34,862)
	(4,291,189)	(3,326,601)

20. САТУ БОЙЫНША ШЫҒЫНДАР

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдағы өткізу бойынша шығындар келесідей көрсетілген:

<i>Мың теңге</i>	2023 жыл	2022 жыл
Жалақы және соған байланысты салықтар	(172,428)	(140,761)
Көліктік және іссапарлық шығындар	(28,022)	(24,077)
Әлеуметтік шараларды ұйымдастыру	(19,156)	(23,128)
Жарнамаға шығындар	(10,041)	(15,606)
Материалдар	(6,228)	(7,053)
Студенттерді іріктеу	(8,644)	(5,378)
Тозу және амортизация	(1,775)	(1,795)
Байланыс қызметтері	(47)	(1,275)
Жөндеу және қызмет көрсету	(295)	(586)
Өзге шығыстар	(17,775)	(10,338)
	(264,411)	(229,997)

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР
2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға
21. ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫНДАР

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдағы әкімшілік шығындар келесідей көрсетілген:

<i>Мың теңге</i>	2023 жыл	2022 жыл
Жалақы және соған байланысты салықтар	(1,175,325)	(1,159,215)
Салықтар	(151,875)	(82,160)
Аккредиттеу шығындары	(93,833)	(10,105)
Тозу және амортизация	(53,933)	(54,171)
Материалдар	(23,801)	(28,781)
Іссапарлық және өкілдік шығыстар	(15,390)	(8,022)
Консалтингтік қызметтер	(7,187)	(7,563)
Байланыс қызметі	(6,924)	(10,769)
Банк алымдары	(5,302)	(3,395)
Сақтандыру	(4,828)	(2,053)
Жөндеу және қызмет көрсету	(4,171)	(18,312)
Өзге шығыстар	(29,728)	(14,434)
	(1,572,297)	(1,398,980)

22. ӨЗГЕ КІРІСТЕР/(ШЫҒЫСТАР), НЕТТО

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдағы өзге кірістер мен шығыстар келесідей көрсетілген:

<i>Мың теңге</i>	2023 жыл	2022 жыл
Өзге кірістер		
Алынған гранттар	39,959	15,288
Операциялық жалдаудан түскен кірістер	58,961	56,509
Студенттерден түскен басқа түсімдер	50,327	45,801
Өтеусіз алынған активтерден түскен кірістер	3,235	552
Өзге кірістер	13,360	19,714
	165,842	137,864
Өзге шығыстар		
Мақсатты бағдарлама бойынша шығыстар	(42,162)	(20,942)
Активтердің істен шығу шығыстары	(387)	(152)
Өзге шығыстар	(4,868)	(7,534)
	(47,417)	(28,628)
	118,425	109,236

23. РЕЗЕРВТЕРДЕГІ ӨЗГЕРІСТЕР

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдағы резервтердегі өзгерістер келесідей көрсетілген:

<i>Мың теңге</i>	2023 жыл	2022 жыл
Дебиторлық берешек бойынша резервтер	(4,486)	(13,369)
Ескірген босалқыларға саналған резерв	(38,691)	(32,970)
	(43,177)	(46,339)

24. БАҒАМ АЙЫРМАСЫНАН КІРІСТЕР/ (ЗАЛАЛДАР), НЕТТО

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдағы бағам айырмасынан кірістер мен залалдар келесідей көрсетілген:

<i>Мың теңге</i>	2023 жыл	2022 жыл
Кіріс/(шығыс) бағам айырмасы	(50,335)	212,728

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

25. ҚАРЖЫЛЫҚ КІРІСТЕР

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдағы қаржылық кірістер өзгерістері келесідей көрсетілген:

Мың теңге	2023 год	2022 год
Өзге қаржылық инвестициялардан түскен кіріс	251,171	149,037
Қосымша электр қуаты туралы келісімшарт бойынша дисконт амортизациясы	2,976	(2,885)
	254,147	146,152

26. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР

Осы қаржылық есептіліктің мақсатында байланысты тараптар деп, «Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашу» ХҚЕС 24 бойынша анықталғандай, тараптардың бірі екінші тараптың қаржылық және операциялық шешімдерін бақылауға немесе оларға елеулі әсер ету мүмкіндігіне ие болған тараптар саналады. Тараптар байланысты болып табыла ма деген мәселені шешкен кезде тараптардың құқықтық нысаны ғана емес, олардың өзара қатынастарының мазмұны ескеріледі.

Осы қаржылық есептілікті ұсыну мақсатында негізгі басқарушы персонал және елеулі үлесі Компанияның негізгі басқарушы персоналына тікелей немесе жанама түрде тиесілі, сондай-ақ акционерлер мен акционерлер бақылайтын ұйымдар Компанияның байланысты тараптары болып табылады.

Байланысты тараптармен мәмілелер тараптар келісілген талаптармен жасалды, олар міндетті түрде нарықтық талаптармен жүзеге асырылмайды.

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдағы байланысты тараптармен жасалған маңызды мәмілелер төменде көрсетілген:

мың теңге	2023 жылдың 31 желтоқсаны	2022 жылдың 31 желтоқсаны
«USKO International» ЖШС (Компания Президентінің жұбайының меншігі)		
Берілген аванстар	77	77
Алынған аванстар	(193)	(193)
	(116)	(116)
«USKO International» ЖШС (Компания Президентінің жұбайының меншігі)		
Алынған аванстар	(144)	(144)
«USKO International» ЖШС (Компания Президентінің жұбайының меншігі)		
Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтарды жеткізу	-	-
	-	-
ҚР Білім министрлігі (акционердің – Қазақстан Республикасы Мемлекетінің байланысты тарабы болып табылады)		
Гранттар, стипендиялар	(1,446)	(1,472)
Бэнгтің білім қоры		
Гранттар, стипендиялар	(25,218)	(5,077)

Негізгі басқарушы персонал сыйақысы

Компанияның негізгі басқарушы персоналы 10 адамнан тұрады. 2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдағы жиынтық табыс туралы есепте шығыстарға енгізілген негізгі басқарушы персонал сыйақысының жалпы сомасы 500,798 мың теңгені құрайды (2022 жыл 13 адам: 515,924 мың теңге). Негізгі персонал сыйақысына Компанияның ішкі ережелеріне сәйкес еңбекақы және өзге де төлемдер кіреді.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР
2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

27. ШАРТТЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Салық салу

Қазақстандық салық заңнамасы және нормативтік-құқықтық актілер үнемі өзгеріп отырады және әртүрлі түсіндірмелерге ұшырайды. Жергілікті, аймақтық және республикалық салық органдары арасында пікір қайшылығы жағдайлары жиі кездеседі. Қазіргі уақытта Қазақстанда қолданыстағы заңдар негізінде анықталған құқық бұзушылықтар үшін қолданылатын айыппұлдар мен өсімпұлдар жүйесі өте қатал.

Айыппұл санкцияларына, әдетте, қосымша есептелген салықтар сомасының 50% мөлшеріндегі айыппұлдар және Қазақстан Ұлттық Банкі белгілеген қайта қаржыландыру мөлшерлемесі бойынша есептелген, 2,5-ке көбейтілген өсімпұлдар кіреді. Нәтижесінде айыппұл санкциялары мен өсімпұлдар сомасы қосымша есептелетін салықтар сомасынан бірнеше есе жоғары болуы мүмкін. Қаржылық кезеңдер тексеру жүргізілетін жылдың алдындағы 3 (үш) күнтізбелік жыл ішінде салық органдарының тексеруі үшін ашық болып қалады. Белгілі бір жағдайларда тексерулер неғұрлым ұзақ кезеңдерді қамтуы мүмкін. Қазақстандық салық салу жүйесіне тән белгісіздікке байланысты салықтардың және, егер бар болса, айыппұл санкцияларының және өсімпұлдардың ақырғы сомасы қазіргі уақытқа дейінгі шығындарға жатқызылған және 2023 жылдың 31 желтоқсанында есептелген сомадан асып кетуі мүмкін.

Басшылық 2023 жылдың 31 желтоқсанында оның қолданылатын заңнаманы түсіндіруі тиісті болып табылады деп есептейді және Компанияның салықтар бойынша ұстанымы расталады деген ықтималдық бар.

Сот талқылаулары

Қалыпты қызмет барысында Компания сот қуынымдарына немесе талқылауларына тартылуы мүмкін. Басшылықтың пікірінше, қазіргі уақытта Компания қызметінің нәтижелеріне немесе қаржылық жағдайына елеулі әсер етуі мүмкін ағымдағы сот талқылаулары немесе қуынымдары жоқ.

28. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ

Қаржы құралдарының санаттары

2023 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Компанияның қаржы құралдары келесі активтер мен міндеттемелермен көрсетілді:

<i>мың теңге</i>	2023 жылдың 31 желтоқсаны	2022 жылдың 31 желтоқсаны
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер мен міндеттемелер:		
Ақшалай қаражат және оның баламасы	1,009,929	825,080
Өзге қаржылық инвестициялар	9,025,667	7,843,585
Дебиторлық берешек	8,542	27,267
Кредиторлық берешек	(33,339)	(19,406)
Қаржылық активтер / (міндеттемелер), нетто	10,010,799	8,676,526

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

28. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ (ЖАЛҒАСЫ)

Тәуекелдерді басқару

Компания нарықтық тәуекелге, кредиттік тәуекелге және өтімділік тәуекеліне ұшырайды.

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел – бұл қаржы құралы бойынша әділ құнның немесе болашақ ақша ағындарының нарықтық бағалардың өзгеруіне байланысты өзгеру тәуекелі. Нарықтық тәуекел тәуекелдің үш түрін қамтиды: пайыздық тәуекел, валюталық тәуекел және басқа да баға тәуекелдері, мысалы, жалдау қызметтері бағасының өзгеруі тәуекелі.

Пайыздық тәуекел – бұл қаржы құралы бойынша әділ құнның немесе болашақ ақша ағындарының нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруіне байланысты өзгеру тәуекелі. Компанияда өзгермелі пайыздық мөлшерлемесі бар қаржы құралдары жоқ, сондықтан ол пайыздық тәуекелге ұшырамайды.

Валюталық тәуекел

Валюталық тәуекел – бұл тәуекелге ұшырауға байланысты әділ құнның немесе болашақ ақша ағындарының валюта бағамдарының өзгеруіне байланысты өзгеру тәуекелі. Компания негізінен АҚШ долларымен деноминацияланған кредиторлық берешекке қатысты валюталық тәуекелге ұшырайды.

Келесі кестеде барлық басқа параметрлер тұрақты шамалар ретінде қабылданған жағдайда теңге еуроға айырбас бағамының ықтимал өзгерістеріне Компанияның салық салынғанға дейінгі пайдасының сезгіштігі берілген (ақшалай активтер мен міндеттемелердің әділ құнының өзгеруіне байланысты). Басқа валюталардың бағамдарының ауытқуы олардың Компания қызметінің нәтижелері үшін елеусіз болуына байланысты қарастырылмайды.

<i>мың теңге</i>	Валюта	Айырбас бағамында таңдалған шетел валютасының теңгеге қарай жоғарылауы / төмендеуі	Салық салуға дейінгі кіріске әсері
2023 жыл	АҚШ доллары	+20%	1,429,969
		-20%	(1,429,969)
2022 жыл	АҚШ доллары	+20%	1,275,819
		-20%	(1,275,819)

Кредиттік тәуекел

Кредиттік тәуекел – бұл контрагенттер қаржы құралы немесе клиенттік шарт бойынша өз міндеттемелерін орындамағандықтан Компанияның қаржылық залалдар көтеру тәуекелі. Компанияны кредиттік тәуекелге ұшыратуы мүмкін қаржы құралдары негізінен ақшалай қаражатпен және дебиторлық берешекпен көрсетілген.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР
2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға**28. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ (ЖАЛҒАСЫ)****Кредиттік тәуекел (жалғасы)***Дебиторлық берешек*

Сатып алушылармен байланысты кредиттік тәуекелді басқару әрбір бизнес бірлігімен Компанияның сатып алушылармен байланысты кредиттік тәуекелді басқаруға қатысты белгілеген саясатқа, рәсімдерге және бақылау жүйесіне сәйкес жүзеге асырылады. Сатып алушының кредиттік сапасы кредиттік рейтингті егжей-тегжейлі бағалау нысаны негізінде бағаланады. Сатып алушылардың өтелмеген дебиторлық берешегіне тұрақты мониторинг жүргізіледі. 2023 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Компанияның дебиторлық берешегі үшінші тұлғалардың дебиторлық берешегімен көрсетілген.

Құнсыздануды тану қажеттілігі әрбір есепті күнде күтілетін кредиттік залалдарды бағалау үшін бағалау резервтері матрицасын пайдалана отырып талданады. Бағалау резервтері мөлшерлемелері залал туындаудың ұқсас сипаттамалары бар әртүрлі клиенттер сегменттерінің топтары үшін мерзімі өткен күндер санына байланысты белгіленеді (яғни географиялық аймақ, өнім түрі, сатып алушының түрі және рейтингі, аккредитивтер арқылы қамтамасыз ету немесе кредиттік тәуекелдерді сақтандырудың басқа нысандары бойынша). Есептеулер ықтималдықты есепке алумен өлшенген нәтижелерді, ақшаның уақытша құнын және өткен оқиғалар, ағымдағы жағдайлар және есепті күні қолжетімді болатын болжамды болашақ экономикалық жағдайлар туралы дәлелді және расталатын ақпаратты көрсетеді. Әдетте, дебиторлық берешектің мерзімі бір жылдан асып кеткен болса және тиесілі қаражатты мәжбүрлеп талап ету рәсімдері оған қолданып жатпаса, ол есептен шығарылады. Есепті күнде кредиттік тәуекелге барынша ұшыраушылық сауда дебиторлық берешектің баланстық құнымен көрсетілген. Компанияның оған тиесілі берешекті қамтамасыз ету ретінде кепілге қойылған мүлкі жоқ.

Тәуекелдерді басқару*Ақшалай қаражат*

Компанияның басшылығы банк шоттарындағы қаражат қалдықтарымен байланысты кредиттік тәуекелді басқаруды Компанияның саясатына сәйкес жүзеге асырады. Қаражаттың артығы тек бекітілген контрагенттердің шоттарына және әрбір контрагент үшін белгіленген кредиттік лимиттердің шегінде инвестицияланады.

Контрагенттер үшін белгіленген кредиттік лимиттер Компанияның басшылығымен жыл сайын талданып тұрады және Компанияның басшылығы бекіткеннен кейін жыл ішінде өзгертілуі мүмкін. Лимиттер тәуекелдердің шоғырлануын барынша азайту және осылайша контрагенттің ықтимал төлемеуі нәтижесінде туындайтын қаржылық залалдарды азайту мақсатында белгіленеді. 2023 жылдың 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдай туралы есептің құрамдас бөліктері бойынша Компанияның кредиттік тәуекелге ең көп ұшырауы олардың баланстық құнымен көрсетілген.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР
2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

28. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ (ЖАЛҒАСЫ)

Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Ақшалай қаражат (жалғасы)

Келесі кестеде «Moody's» және «Standard & Poor's» агенттігінің кредиттік рейтингтерін пайдалана отырып, есепті күнге ағымдағы банк шоттарындағы ақшалай қаражат бойынша сальдо көрсетілген:

Мың теңге	Рейтинг		Қалдықтар	
	2023 жыл	2022 жыл	2023 жылғы 31 желтоқсанда	2022 жылғы 31 желтоқсанда
"Қазақстан Халық банкі" АҚ	BB+ (Тұрақты)	BB+ (Тұрақты)	699,622	698,095
«Банк ЦентрКредит» АҚ	BB- (Тұрақты)	B+ (Тұрақты)	216,836	119,021
"Шинхан Банк Қазақстан" АҚ	A+ (Тұрақты)	A+ (Тұрақты)	92,997	7,781
«First Heartland Jysan Bank» АҚ	Ba3 (Тұрақты)	B1 (Тұрақты)	30	36
			1,009,485	824,933

Өтімділік тәуекелі

Компания ағымдағы өтімділікті жоспарлау құралын пайдалана отырып, ақшалай қаражат тапшылығы тәуекелін бақылауды жүзеге асырады. Компанияның мақсаты – банктік және банктік емес несиелерді пайдалану арқылы қаржыландырудың үздіксіздігі мен икемділігі арасындағы теңгерімді сақтау. Компанияның саясатына сәйкес алдағы 12 ай ішінде берешектің 25% астам емес өтелуге тиісті болу керек. Компания өз берешегін қайта қаржыландыруға қатысты тәуекелдің шоғырлануына талдау жасап, оның төмен екендігі туралы қорытындыға келді. Компанияның қаржыландыру көздеріне жеткілікті көлемдегі қол жетімділігі бар, ал 12 ай ішінде төленуге жататын берешекті өтеу мерзімі ағымдағы кредиторлармен келісім бойынша кейінгі мерзімге ауыстырылуы мүмкін.

Төмендегі кестеде осы міндеттемелерді өтеу мерзімі тұрғысынан Компанияның қаржылық міндеттемелері бойынша шарттық дисконтталмаған төлемдері туралы жалпылама ақпарат жинақталған:

Мың теңге	Талап бойынша	Кемінде 3 ай	3-12 ай	1 жыл - 5 жыл	Жиыны
2022 жылдың 31 желтоқсаны					
Кредиторлық берешек	-	(33,339)	-	-	(33,339)
	-	(33,339)	-	-	(33,339)
2021 жылдың 31 желтоқсаны					
Кредиторлық берешек	-	(19,406)	-	-	(19,406)
	-	(19,406)	-	-	(19,406)

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

28. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ (ЖАЛҒАСЫ)

Қаржы құралдарының әділ құны

Бағалау үлгілері тұрғысынан әділ құнды анықтау және ол туралы ақпаратты ашу үшін Компания келесі иерархияны пайдаланады:

- 1-деңгей: бірдей активтер немесе міндеттемелер бойынша белсенді нарықтардағы бағалар (ешқандай түзетулерсіз).
- 2-деңгей: көрсетілетін әділ құнға елеулі әсер ететін барлық бастапқы деректері нарықта тікелей немесе жанама түрде байқалатын басқа әдістер
- 3-деңгей: байқалатын нарықтық ақпаратқа негізделмеген, көрсетілетін әділ құнға елеулі әсер ететін бастапқы деректерді пайдаланатын әдістер.

Төмендегі кестеде Компанияның әділ құны бойынша активтері мен міндеттемелерін бағалау иерархиясы берілген:

Мың теңге	2023 жылдың 31 желтоқсаны			
	Ағымдағы құны	Бағалау деңгейлері бойынша әділ құны		
		1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей
Әділ құны ашылатын активтер мен міндеттемелер:				
Ақшалай қаражат және оның баламасы	1,009,929	–	1,009,929	–
Өзге қаржылық инвестициялар	9,025,667	–	9,025,667	–
Дебиторлық берешек	8,542	–	8,542	–
Кредиторлық берешек	(33,339)	–	(33,339)	–
	10,010,799	–	10,010,799	–
2022 жылдың 31 желтоқсаны				
Мың теңге	Бағалау деңгейлері бойынша әділ құны			
	Ағымдағы құны	1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей
Әділ құны ашылатын активтер мен міндеттемелер:				
Ақшалай қаражат және оның баламасы	825,080	–	825,080	–
Өзге қаржылық инвестициялар	7,843,585	–	7,843,585	–
Дебиторлық берешек	27,267	–	27,267	–
Кредиторлық берешек	(19,406)	–	(19,406)	–
	8,676,526	–	8,676,526	–

Капиталды басқару

Капиталды басқару мақсатында капитал жарғылық капиталды және жинақталған залалды қамтиды. Компанияның капиталды басқаруға қатысты негізгі мақсаты – капитал құнын барынша арттыру. Компанияның үздіксіз қызметін жалғастыруды қамтамасыз ету мақсатында Компания капитал құрылымын басқарады және оны экономикалық жағдайлардың өзгеруіне және шарттық жағдайлардың талаптарына сәйкес өзгертеді.

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл ішінде капиталды басқарудың мақсаттары, саясаты мен тәртібі өзгерген жоқ.

29. ЕСЕПТІ КҮННЕН KEЙІНГІ ОҚИҒАЛАР

Компанияның басшылығы есепті күннен кейінгі кезеңде Компанияның осы қаржылық есептілігіне елеулі әсер ететін оқиғалар болған жоқ деп есептейді.